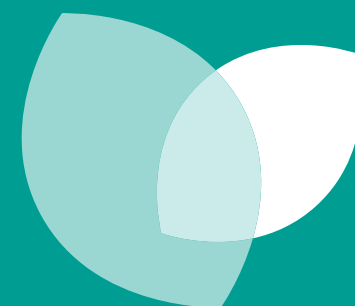

2023

IMPACT VERSLAG

CO₂-PRESTATIELADDER

Enthousiasme werkt aanstekelijk! We merken dit dagelijks in ons werk voor de CO₂-Prestatieladder. Steeds meer organisaties en overheden raken bekend met de Ladder en we krijgen veel positieve reacties van gebruikers terug. De CO₂-Prestatieladder wordt gezien als een prettig en doelgericht instrument dat daadwerkelijk helpt om CO₂ te reduceren. Dat blijkt gelukkig ook uit het in 2023 afgeronde onderzoek van onderzoeksbureau CE Delft.

Bedrijven en overheden die de Ladder gebruiken doen dit met enthousiasme, en dit leidt tot een stijging in het aantal gebruikers. Aan het eind van vorig jaar waren er bijna 1.500 actieve certificaathouders.

Overheden en andere aanbestedende partijen halen steeds vaker ook zelf een certificaat. Alle (beleids) ministeries zijn inmiddels zelf gecertificeerd en op diverse ministeries bestaat de ambitie om door te groeien naar een hoger niveau. Hetzelfde geldt voor de lokale overheden. In 2023 heeft de gemeente Arnhem als eerste grote gemeente niveau 5 behaald. De komende tijd zullen meer gemeenten volgen.

De pilots in het buitenland krijgen steeds verder vorm. Eind 2023 waren vijf landen actief met de implementatie of voorbereiding van aanbestedingen met de CO₂-Prestatieladder. Het is mooi om te merken hoe enthousiast er ook in het buitenland met de Ladder aan de slag gegaan wordt.

Het is ook fijn om te ervaren dat het ambitieniveau bij onze gebruikers hoog is. In het gebruik van de maatregelenlijst zien we dat er steeds meer, maar ook steeds ambitieuzere maatregelen worden getroffen. En we merken dit ook in de gesprekken die we hebben over de doorontwikkeling naar versie 4.0 van de CO₂-Prestatieladder. Samen met veel

partijen werken we al bijna 2 jaar aan deze nieuwe versie en deze is bijna klaar. De nieuwe versie zal beter aansluiten bij externe ontwikkelingen, zoals rond de CSRD, maar zal ook ambitieuzer zijn en organisaties nog verder uitdagen om concrete stappen te zetten op de weg naar netto (bijna) nul.

Het is mooi om te zien dat steeds meer organisaties en overheden de CO₂-Prestatieladder omarmen en zich inzetten voor een duurzame toekomst. Met deze ontwikkelingen leveren we met elkaar een bijdrage aan het verminderen van de CO₂-uitstoot en het behalen van de klimaatdoelstellingen. We zijn trots op de ontwikkelingen van het afgelopen jaar en vertellen hier graag over in ons impactverslag.

Wij vinden het daarbij belangrijk om onze gebruikers aan het woord te laten over hun ervaringen met de CO₂-Prestatieladder. Het is immers ons doel om bedrijven bewust te maken van hun CO₂-uitstoot en hen te helpen deze te verminderen. Juist om die reden is het interessant om te zien welke concrete acties onze certificaathouders nemen om hun CO₂-voetafdruk te verkleinen. Daarom laten we in dit impactverslag vooral ook onze gebruikers aan het woord om te horen hoe zij met behulp van de CO₂-Prestatieladder hun CO₂-uitstoot hebben weten te verminderen.

Tot slot: als SKAO zijn trots op de CO₂-Prestatieladder en blij met de impact die het instrument maakt. Alle medewerkers van SKAO hebben ook dit jaar weer keihard gewerkt om dat mogelijk te maken. Als manager van SKAO ben ik dan ook supertrots op ons team! Ook dat hoort wat mij betreft in dit impactverslag thuis.

Pascal Budding
Manager SKAO

Inhoud

06 Het systeem van de CO₂-Prestatieladder

[LEES NU →](#)

08 De impact van de Maatregellijst 2023 in cijfers

[LEES NU →](#)

12 Aantal gecertificeerde overheden

[LEES NU →](#)

14 Selectie gecertificeerde organisaties 2023

[LEES NU →](#)

16 Overzicht certificaathouders

[LEES NU →](#)

18 'Als je echt iets wilt bereiken op het gebied van duurzaamheid, is dit een mooie tool!'

[LEES NU →](#)

20 Van tientallen maatregelen naar een doelgericht plan richting nul uitstoot

[LEES NU →](#)

22 Ruim 50% Cumela-bedrijven profiteert van certificaat CO₂-Prestatieladder

[LEES NU →](#)

24 Metaal recycleren en CO₂ besparen gaan hand in hand bij Riwald Recycling

[LEES NU →](#)

26 Arnhem eerste gemeente met een niveau 5 certificaat op de CO₂-Prestatieladder

[LEES NU →](#)

28 Veiligheidsregio's zetten CO₂-reductie op de agenda met de CO₂-Prestatieladder

[LEES NU →](#)

30 SKAO tekent convenant Schoon en Emissieloos Bouwen

[LEES NU →](#)

32 De hoogtepunten van 2023 van onze medewerkers

[LEES NU →](#)

34 Welke componenten zijn van belang voor een succesvolle implementatie van de CO₂-Prestatieladder door Europese aanbestedende diensten?

[LEES NU →](#)

38 De CO₂-Prestatieladder in België: tijd voor structurele implementatie

[LEES NU →](#)

42 Onderzoek CE Delft: de CO₂-Prestatieladder bewezen instrument voor CO₂-reductie

[LEES NU →](#)

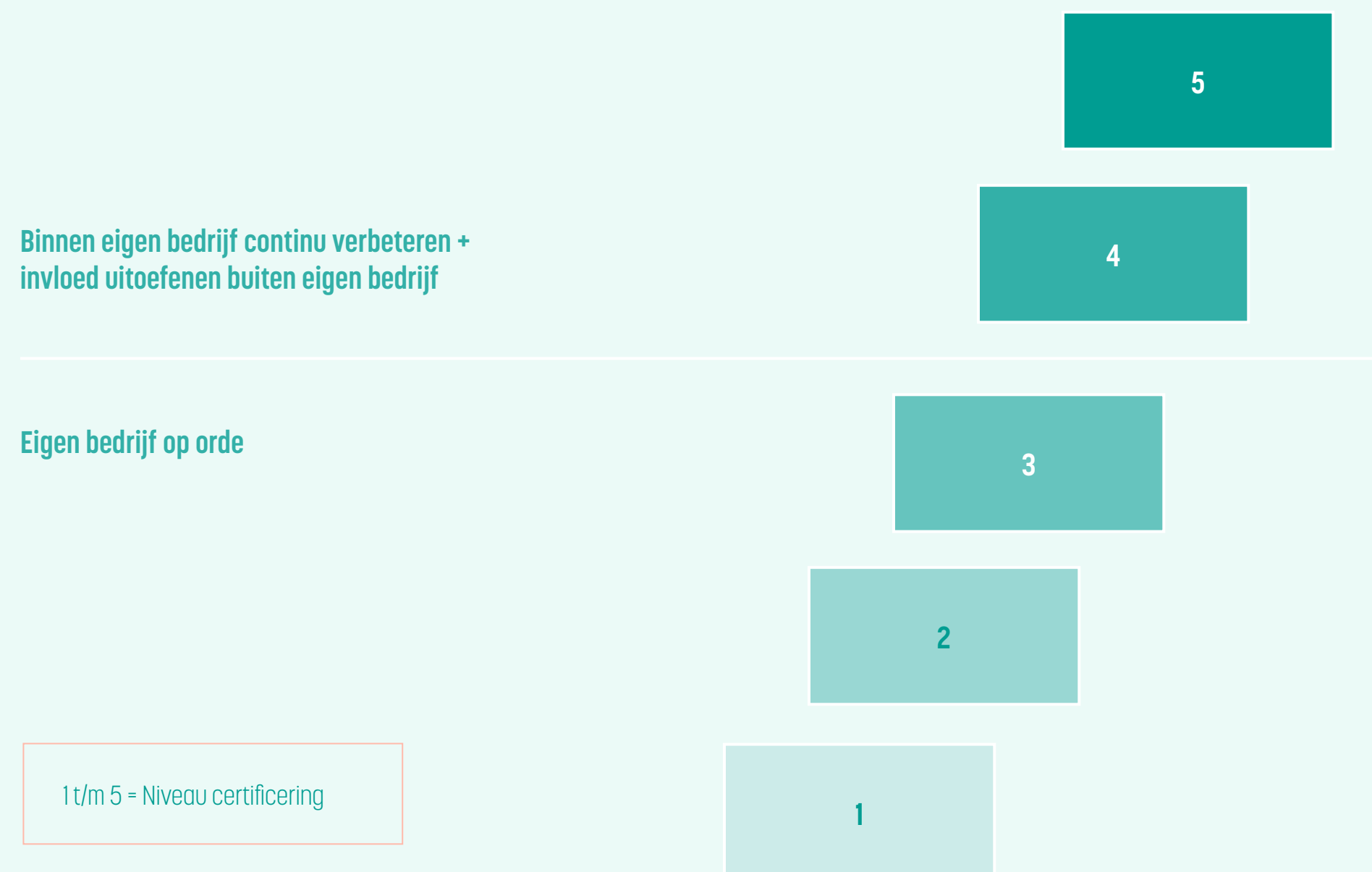
44 Testimonials

[LEES NU →](#)

Het systeem van de CO₂-Prestatieladder

De CO₂-Prestatieladder is hét duurzaamheidsinstrument van Nederland dat bedrijven en overheden helpt bij het reduceren van CO₂ en kosten. Binnen de bedrijfsvoering, in projecten én in de keten. De Ladder wordt als CO₂-managementsysteem en als aanbestedingsinstrument gebruikt.

Organisaties die zich laten certificeren volgens de Ladder, zullen dit ervaren als een investering die zich direct terugverdient in termen van lagere energiekosten, materiaal-besparing en innovatiewinst.

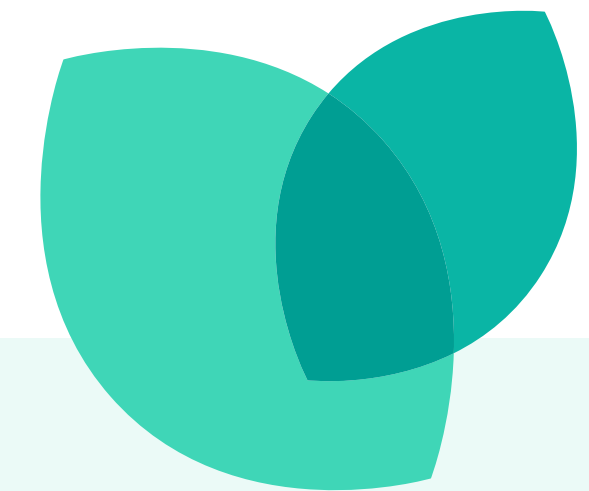
De CO₂-Prestatieladder is een CO₂-managementsysteem dat bestaat uit 5 niveaus. Tot en met niveau 3 gaat een organisatie aan de slag met de uitstoot van de eigen organisatie (en alle projecten). Vanaf niveau 4 en 5 wordt er ook werk gemaakt van de CO₂-uitstoot in de keten en sector. Een gecertificeerde organisatie voldoet op een bepaald niveau (en alle onderliggende niveaus) aan de eisen van de CO₂-Prestatieladder. Deze eisen komen voort uit vier invalshoeken:

- Inzicht:** Het bepalen van de energiestromen en de CO₂-footprint;
- Reductie:** het ontwikkelen van ambitieuze doelstellingen voor CO₂-reductie;
- Transparantie:** Structurele communicatie over het CO₂-beleid;
- Participatie:** Deelname aan initiatieven in de sector op het gebied van CO₂-reductie.

Elk gecertificeerde organisatie wordt jaarlijks geaudit door een onafhankelijke en geaccrediteerde Certificerende Instelling (CI). Een gecertificeerde organisatie heeft hierdoor gegarandeerd een werkend CO₂-managementsysteem voor de organisatie en de projecten, dat jaarlijks wordt getoetst op ambities, reductie en continue verbetering.

Voordeel bij de aanbesteding

Gecertificeerde bedrijven krijgen korting op de inschrijfprijs van aanbestedingen. Bedrijven op de Ladder worden beloond met een concreet gunningvoordeel in het aanbestedingsproces. Hoe hoger de trede, hoe hoger de korting. De aanbestedende dienst of opdrachtgever bepaalt het gunningvoordeel per niveau van de Ladder.

Hoe werkt gunningvoordeel met de CO₂-Prestatieladder?

Organisatie	Inschrijfprijs	Niveau op de ladder	Fictief voordeel	Fictieve prijs	Aanbesteding gewonnen
A	€9,7 miljoen	niet	0%	€9,7 miljoen	NEE
B	€10 miljoen	3	4%	€9,6 miljoen	NEE
C	€10,3 miljoen	4	7%	€9,58 miljoen	JA: € 10,3 miljoen

“Dit is een voorbeeld - de daadwerkelijke hoogte van het fictieve voordeel wordt bij een aanbesteding bepaald door de opdrachtgever.”

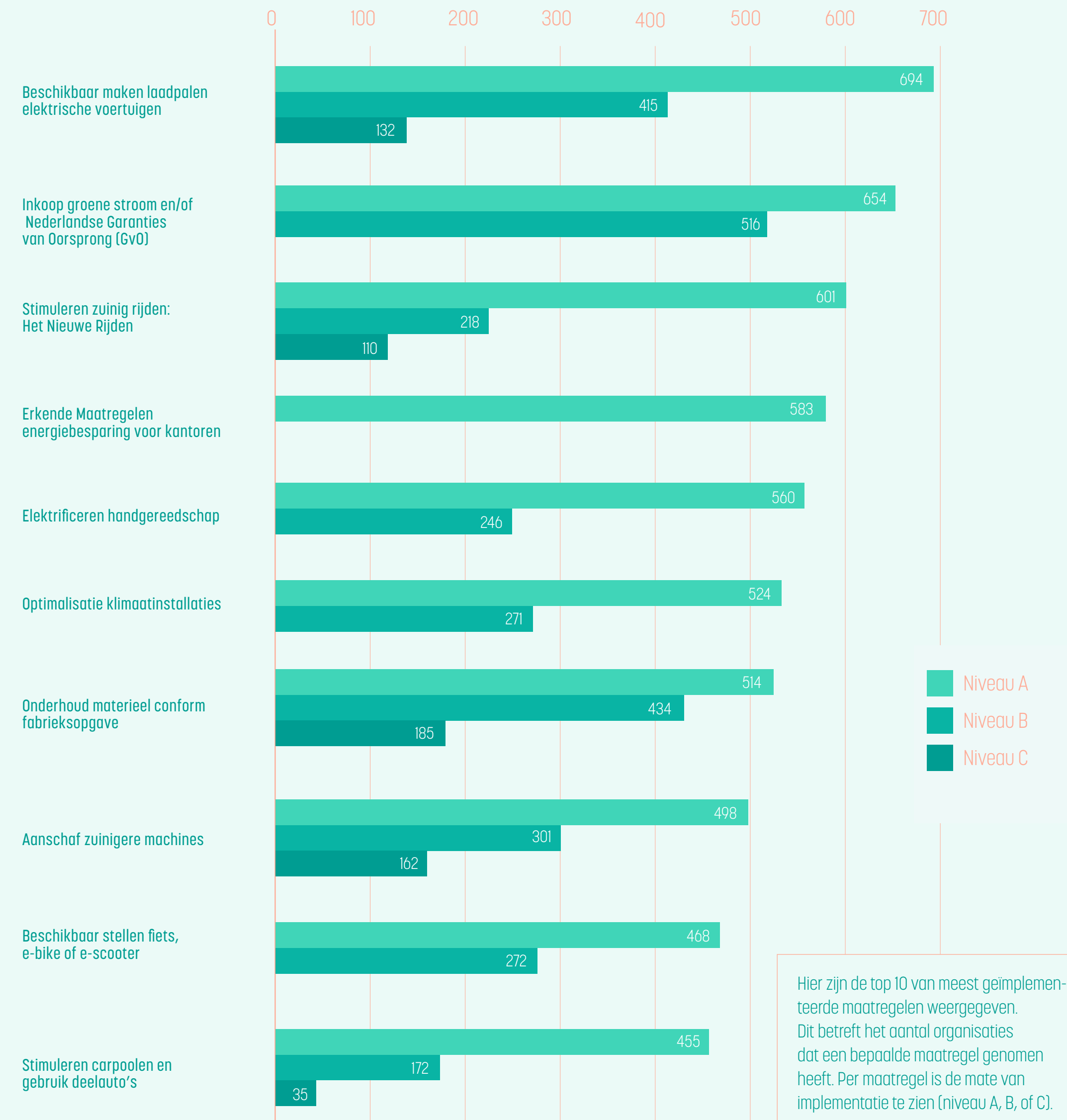
De impact van de Maatregellijst 2023 in cijfers

Organisaties stellen voor de CO₂-Prestatieladder ambitieuze CO₂-reductie-doelstellingen vast en definiëren reductiemaatregelen. Met behulp van de Maatregellijst kunnen organisaties zich vergelijken met sectorgenoten met vergelijkbare bedrijfsactiviteiten. Voor organisaties die beginnen met de CO₂-Prestatieladder kan de lijst ook ideeën opleveren voor mogelijk te nemen maatregelen.

Maatregellijst in cijfers

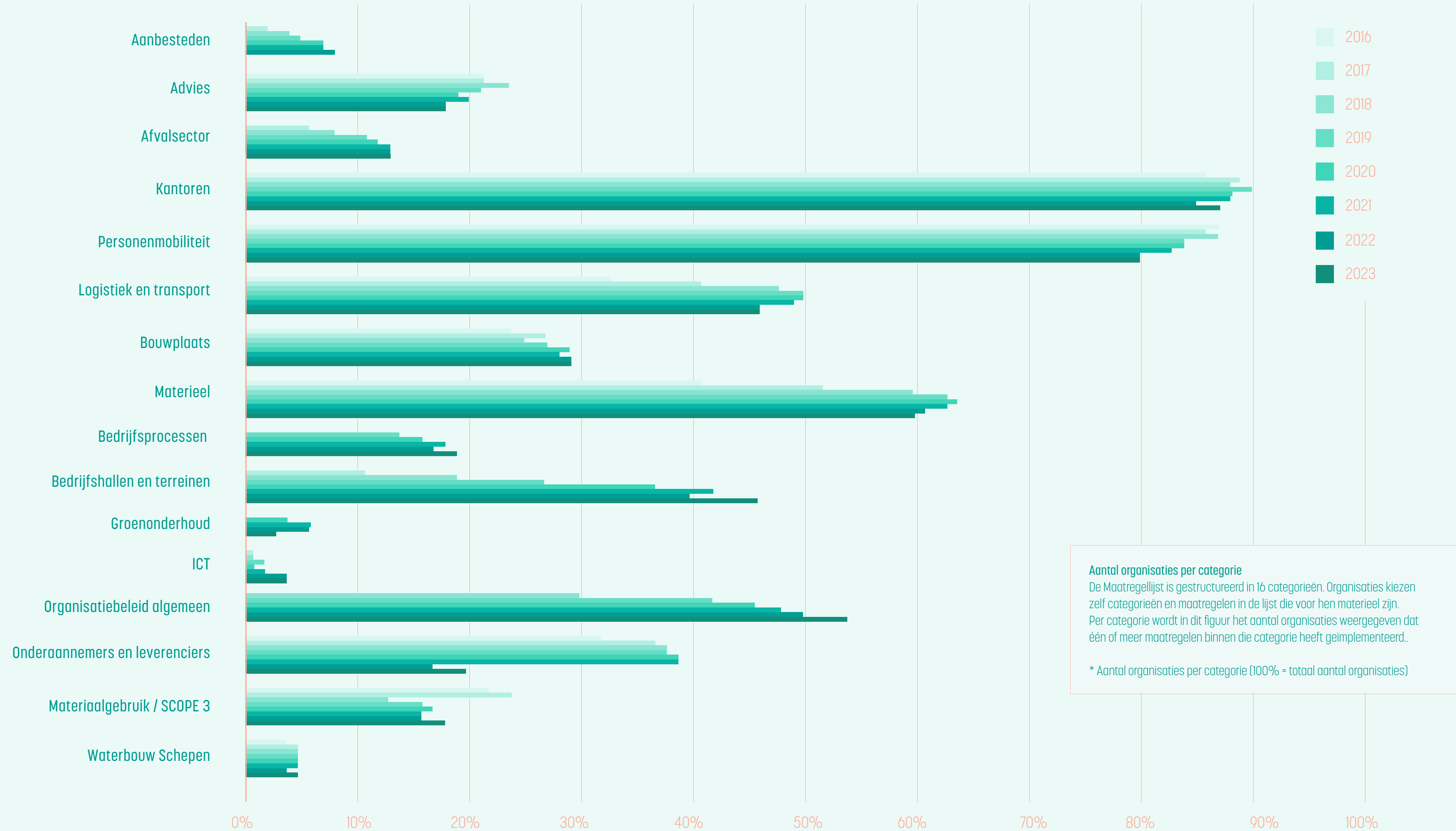
	2023	2022	2021	2020	2019	2018	2017	2016
Aantal organisaties dat ML heeft ingevuld	1464	1321	1175	1044	945	880	839	722
Maatregelen geïmplementeerd (met correcties)	22023	19621	17970	15042	13560	11403	10010	6033
Maatregelen gepland	12006	11011	10223	8282	7175	6095	4749	3259
Maatregelen NIEUW toegevoegd	697	743	582	466	528	382	603	850
Maatregelen geïmplementeerd per organisatie	17,0	16,7	17,3	16,2	16,4	14,9	13,6	9,4
Maatregelen gepland per organisatie	8,2	8,3	8,7	7,9	7,6	6,9	5,7	4,5
Maatregelen NIEUW toegevoegd per organisatie	0,5	0,6	0,4	0,4	0,6	0,4	0,7	1,2

Meest geïmplementeerde maatregelen

Hier zijn de top 10 van meest geïmplementeerde maatregelen weergegeven. Dit betreft het aantal organisaties dat een bepaalde maatregel genomen heeft. Per maatregel is de mate van implementatie te zien (niveau A, B, of C).

Aantal organisaties per categorie

Aantal organisaties per categorie
 De Maatregellijst is gestructureerd in 16 categorieën. Organisaties kiezen zelf categorieën en maatregelen in de lijst die voor hen materieel zijn. Per categorie wordt in dit figuur het aantal organisaties weergegeven dat één of meer maatregelen binnen die categorie heeft geïmplementeerd.
 * Aantal organisaties per categorie (100% = totaal aantal organisaties)

Gemeentes hebben sinds 2020 in meer dan 400 projecten voor 2 miljard euro aanbesteed

Ongeveer 1/3 van alle gemeentes heeft minimaal één keer aanbesteed met de CO₂-Prestatieladder

Certificaathouders naar omzet/categorie	Aantal certificaathouders
Eenmanszaak	6
Klein (<5 mln)	462
Midden-klein (5-15 mln)	391
Midden (15-35 mln)	225
Middelgroot (35-100 mln)	173
Groot (100-200 mln)	72
Grootst (>500 mln)	33
Zeer groot (200-500 mln)	49
Ministeries	11
Provincies	3
Waterschap	12
Gemeenten	28
Overige overheden	13
Totaal	1476

FACTS AND FIGURES

Aantal gecertificeerde overheden

Aantal overheden

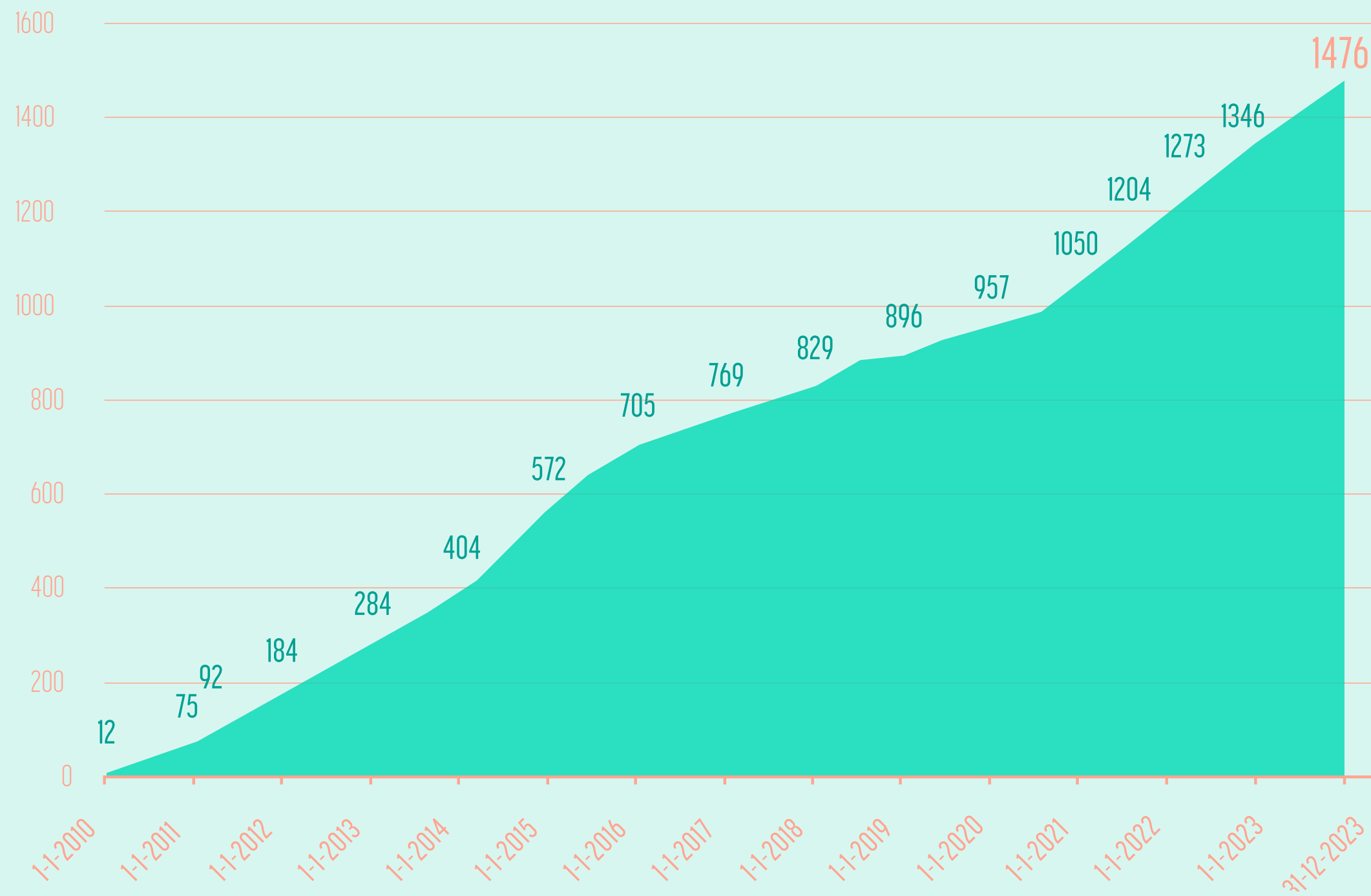
CO₂-Prestatieladder:

Selectie gecertificeerde organisaties 2023

Overzicht certificaathouders

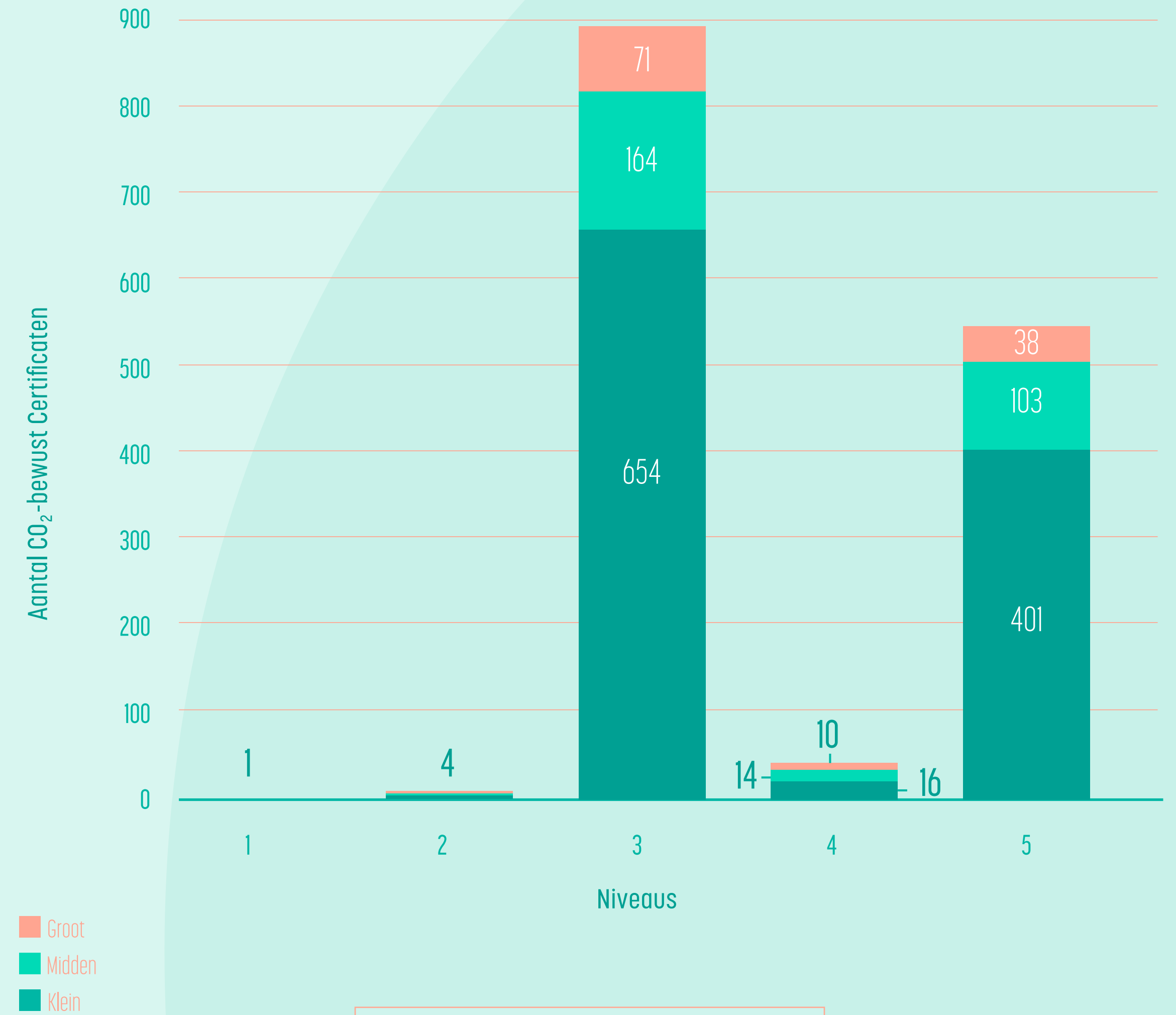
Aantal afgegeven certificaten

Aanbestedende diensten

300+

Aantal certificaten per niveau

Projecten met gunningvoordeel: 2237

'Als je echt iets wilt bereiken op het gebied van duurzaamheid, is dit een mooie tool'

Duurzaamheid is een containerbegrip, er valt ontzettend veel onder die paraplu. Waar begin je als bedrijf? En hoe doe je dat? 'Het is prettig dat er met de CO₂-Prestatieladder één duidelijke focus is: CO₂ reduceren,' legt René van der Boon uit. Hij is directeur van Leertouwer in Barneveld.

'Wij hebben al bijna 25 jaar zonnepanelen op ons dak liggen en doen heel veel op het gebied van duurzaamheid', vertelt Van der Boon. Het familiebedrijf bestaat al bijna 95 jaar en is vandaag de dag een gerenommeerd systeemintegrator in elektrotechniek, klimaatinstallaties en ICT. 'Toch waren onze inspanningen op duurzaamheidsgebied nergens terug te zien. Ons certificaat van de CO₂-Prestatieladder geeft in ieder geval aan hoe we scoren op CO₂-uitstoot. Dat is voor onszelf prettig, maar we willen onze duurzaamheidsambities en -prestaties ook heel duidelijk aan de buitenwereld laten zien. Dat gebeurt in mijn beleving nog te weinig.'

Wagenpark

Het doel van de CO₂-Prestatieladder is inzicht creëren in je eigen uitstoot. Van der Boon: 'Voor ons zit 'm dat voornamelijk in het energieverbruik van ons gebouw en ons wagenpark. We zijn begonnen met de overstap naar elektrisch vervoer. Dat hebben we met ongeveer honderd bedrijfswagens niet van de ene op de andere dag voor elkaar, maar het begin is er en we groeien daarin gestaag

verder. Ander voorbeeld: toen onze cv-ketel aan vervanging toe was, kozen we voor een combi van gas en een warmtepomp. Dat vermindert zowel ons gasverbruik als de CO₂-uitstoot. Verder hebben we extra zonnepanelen op het dak gelegd waarmee we onze eigen groene energie voor de warmtepomp opwekken.'

Vier kernwaarden

Nieko Versteeg, marketing manager: 'De CO₂-Prestatieladder kun je vergelijken met een ISO-certificering. Er hoort een certificeringstraject bij dat wordt afgesloten met het behalen van een certificaat. Duurzaamheid is echt een van onze vier kernwaarden. We hielden ons daar al langere tijd mee bezig, zowel qua bedrijfsvoering als in de bouwketen. De CO₂-Prestatieladder bood ons de mogelijkheid om die activiteiten te laten valideren. In de Ladder komen veel facetten samen. Het is praktisch en meetbaar, en maakt het voor bedrijven en overheden waar we voor werken heel inzichtelijk.'

Bij overheidsaanbestedingen levert het certificaat van de CO₂-Prestatieladder voordeel op. Van der Boon legt uit: 'Op het moment dat je een inschrijving doet krijg je een fictieve korting. Je schrijft daardoor als het ware op een lagere prijs in. Die prijscomponent zorgt dus voor een andere waarde in de aanbesteding. Voor overheden is de CO₂-Prestatieladder een prettig instrument, want zo ligt iedereen langs dezelfde meetlat. De duurzaamheidsprestaties van inschrijvende bedrijven zijn in één oogopslag zichtbaar. Zo is duurzaamheid makkelijk mee te nemen in de wegging en de gunning.'

Als meer bedrijven mee gaan doen aan dit systeem, draagt dat bij aan een duurzame toekomst, vindt Van der Boon. 'Voor ons weegt deelname nu zeker nog niet op tegen de kosten van het opzetten en onderhouden van een verbetercyclus. Maar mijn overtuiging is dat je dit als bedrijf écht moet willen. En trouwens: als bedrijf word je met de aanbestedingskorting een stukje gecompenseerd voor de investeringen die je doet om je CO₂-uitstoot te verminderen.'

Goede voorbeeld

'Het is heel moeilijk om bij mensen een gedragsverandering teweeg te brengen', stelt Versteeg. 'Met de CO₂-Prestatieladder nemen we als bedrijf het voortouw en geven we als het ware het goede voorbeeld. We hopen dat we onze collega's daarmee inspireren om ook zelf, in de privésfeer, de CO₂-uitstoot te verminderen. Dat zou een prachtige 'bijvangst' zijn. Het gaat om ogenschijnlijk kleine dingen zoals het controleren van de bandenspanning. Dat scheelt brandstof. En als je dat niet alleen met je bedrijfsbus doet, maar ook met je gezinsauto, dan telt dat echt op.'

Van der Boon vult aan: 'Je ziet het nu terugkomen in de wetgeving: op 1-1-2024 gaat de normerende regeling Werkgebonden personenmobiliteit in. Bedrijven met meer dan honderd werknemers moeten vanaf dan jaarlijks aan de Rijksdienst Voor Ondernemend Nederland (RVO) rapporteren over de CO₂-uitstoot van het zakelijke verkeer en het woon-werkverkeer van de medewerkers. Dat gaat bijvoorbeeld om het aantal gereisde autokilometers, uitgesplitst naar soort brandstof. Omdat wij die CO₂-Prestatieladder hebben, hebben we daar al inzicht in, het kost ons relatief weinig werk om die gegevens aan te leveren.'

Niveau 3

Leertouwer zit nu op niveau 3 en is daar heel content mee. Versteeg: 'Niveau 3 heeft betrekking op je eigen processen; zaken waar we zelf grip op hebben. Bij de niveaus 4 en 5 gaat het echt verder, daarbij draait het ook om processen in de keten. We nemen natuurlijk wel bepaalde vervolgstappen, maar het is niet per se onze ambitie om hoger op die ladder te komen. Hoe groter je als bedrijf bent, hoe meer impact je hebt. Voor ons is niveau 3 nu prima. Het houdt in dat we halfjaarlijks moeten rapporteren waar we mee bezig zijn, en dat we transparant communiceren over onze doelstellingen. Vandaar dat we het op onze website hebben opgenomen. We hopen daarmee andere installateurs en ketenpartners te inspireren. Ons belangrijkste doel is nu vooral dat we onze eigen CO₂-uitstoot reduceren.'

Greenwashing

Zou een certificering zoals de CO₂-Prestatieladder een verplichting moeten zijn? Of is het meer een verantwoordelijk voor bedrijven afzonderlijk? René van der Boon twijfelt over een verplichting, maar denkt wel dat het zeker voor de overheid een mooi middel is om zicht te krijgen op kwaliteit en duurzaamheid. 'Ik zou het andere bedrijven ook wel aanraden. Als je echt iets wilt bereiken op het gebied van duurzaamheid, is dit een mooie tool. De audit maakte ons duidelijk hoe serieus dit label is; je bedrijfsstructuur wordt ook onder de loep genomen; het is onmogelijk om bij wijze van spreken nog wat dieselauto's in een bv'tje buiten het bedrijf weg te zetten.' Versteeg, lachend: 'De term greenwashing verdwijnt helemaal uit je vocabulaire.'

Van tientallen maatregelen naar een doelgericht plan richting nul uitstoot

Sinds de introductie van de maatregellijst in 2016 zijn ruim 22.000 maatregelen genomen en staan nog eens zo'n 12.000 maatregelen op de planning. Behoorlijke aantallen, en in de ontwikkeling van de genomen maatregelen zien we ook steeds meer dat de energietransitie zich voor onze ogen voltrekt. Maar toch. Om nul uitstoot in 2050 te realiseren, hebben we iets nodig wat deze maatregelen bindt: het klimaattransitieplan.

Door Gijs Termeer

Energietransitie zichtbaar in genomen maatregelen

Waar eerder de focus van organisaties lag op de inkoop van groene stroom en vermindering van brandstofgebruik, verschuift de aandacht van certificaathouders nu naar elektrificatie van mobiliteit en groot materieel en naar steeds meer eigen stroomopwek door zonnepanelen. We zien zelfs een toename van 40% in het aantal organisaties dat ten minste één zero-emissie mobiel werktuig in gebruik heeft. Daarnaast is er in 2023 ook een sterke groei in maatregelen die inspelen op netcongestie, door het koppelen van vraag en aanbod, nadat deze maatregelen in 2022 door een paar certificaathouders aan de Maatregellijst zijn toegevoegd. Zo zien we direct al 26 organisaties die de maatregel 'Sturen op gelijktijdigheid van elektriciteitsvraag en -aanbod' geïmplementeerd hebben.

Individuele maatregelen blijven individuele stappen

Maar nu het klimaattransitieplan. Elektrificatie, flexibilisering, energiebesparing, eigen opwek van duurzame energie, het gebruik van materialen met een lagere milieu-impact, inzetten op circulariteit, slim ontwerpen en goed opdrachtgeverschap hebben allemaal een rol te spelen in de energietransitie. De maatregellijst raakt al jaren aan deze onderwerpen, maar het invullen van een lijst met

maatregelen is niet voldoende om als organisatie tot nul uitstoot in 2050 te komen. Elke individuele maatregel is een stap, maar zonder een samenhangend idee over de impact, reductiemogelijkheden en beperkingen van een organisatie, zeggen individuele stappen uiteindelijk weinig. Vandaar dat Handboek 4.0 het 'Klimaattransitieplan' gaat introduceren.

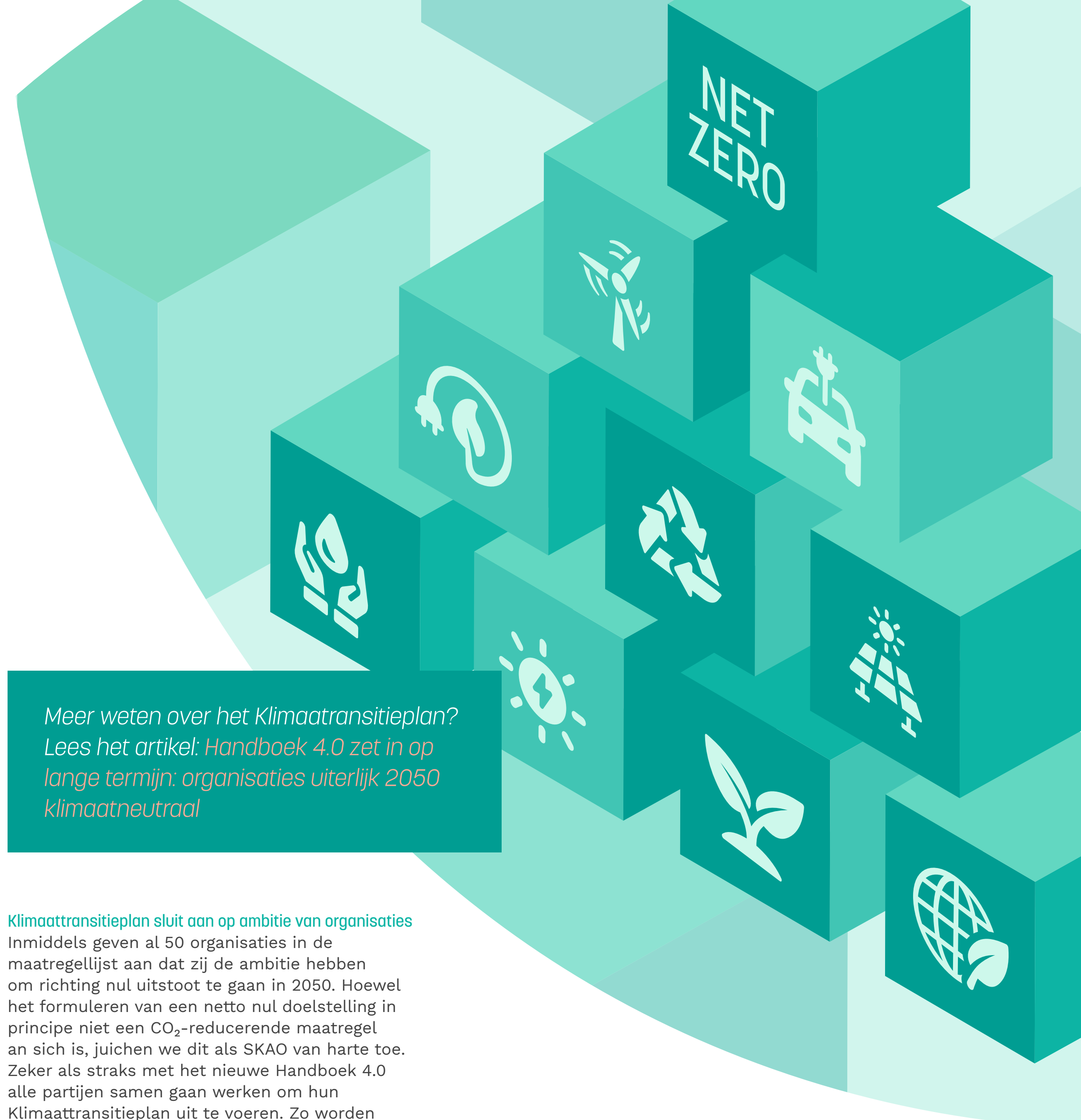
Strategisch, gestructureerd en planmatig werken aan nul uitstoot in 2050 of eerder

Met [het Klimaattransitieplan](#) in Handboek 4.0 vragen we organisaties op een strategische, gestructureerde en planmatige manier te werken aan nul uitstoot in 2050 of eerder. Met tussendoelen voor de middellange termijn, denk aan 2030, en doelstellingen voor de korte termijn gekoppeld aan de certificeringsperiode van drie jaar. Bij de korte termijn hoort ook het nu al bestaande plan van aanpak en een planning van de te nemen maatregelen. Daarnaast gaat de organisatie op zoek naar én werken aan ondersteunende innovaties en samenwerkingen om de benodigde barrières weg te nemen of processen en technieken te ontwikkelen. Partijen wordt gevraagd om over hun klimaattransitieplan met hun leveranciers en klanten in gesprek te gaan om zo samen uitdagingen op te pakken.

Meer weten over het Klimaattransitieplan?
Lees het artikel: [Handboek 4.0 zet in op lange termijn: organisaties uiterlijk 2050 klimaatneutraal](#)

Klimaattransitieplan sluit aan op ambitie van organisaties

Inmiddels geven al 50 organisaties in de maatregellijst aan dat zij de ambitie hebben om richting nul uitstoot te gaan in 2050. Hoewel het formuleren van een netto nul doelstelling in principe niet een CO₂-reducerende maatregel an sich is, juichen we dit als SKAO van harte toe. Zeker als straks met het nieuwe Handboek 4.0 alle partijen samen gaan werken om hun Klimaattransitieplan uit te voeren. Zo worden dan de duizenden maatregelen steeds meer één samenhangende beweging en verhaal richting nul CO₂-uitstoot.

Ruim 50% Cumelabedrijven profiteert van certificaat CO₂-Prestatieladder

Uit onderzoek van Cumela, brancheorganisatie voor groen, grond en infra, onder bedrijven die deelnemen aan het sectorinitiatief 'Sturen op CO₂', blijkt dat ruim de helft voordeel behaalt bij een aanbesteding door de certificering voor de CO₂-Prestatieladder. Dit kwam dit voorjaar naar voren tijdens de workshopserie van dit sectorinitiatief waaraan ruim 200 bedrijven zijn aangesloten.

Voordeel bij aanbestedingen

Uit de enquête die is gehouden tijdens de workshops van het sectorinitiatief 'Sturen op CO₂' gaf ruim 50% van de leden aan voordeel te hebben behaald door hun CO₂-Prestatieladdercertificaat en hun werkwijze. Het aantal maatregelen dat de aangesloten bedrijven daarvoor door de jaren heen heeft genomen of gaat nemen, is fors.

CO₂-besparende maatregelen

Voorbeelden van de genomen ofwel te nemen maatregelen zijn een training 'Het nieuwe draaien', een start/stop systeem, elektrische auto's en bussen en elektrisch handgereedschap, schonere brandstoffen, elektrificatie, gebruik van zonnepanelen, het begrenzen van trekkers op 40 kilometer, de juiste bandenspanning, regelmatig toolbox houden, de nieuwste machines inzetten, het verbruik per machine en mens inzichtelijk maken, actie nemen tegen lang stationair draaien, een bouwstroom aansluiting, een elektrische maaiboot, niet warmdraaien, rustig beginnen en groene aggregaten.

Ruim 200 gecertificeerde Cumelabedrijven

Sinds 2014 organiseert Cumela het sectorinitiatief 'Sturen op CO₂' met informatieve bijeenkomsten en interactieve workshops. Bedrijven in de groen-, grond- en infrasector die gecertificeerd of bijna gecertificeerd zijn voor de CO₂-Prestatieladder kunnen deelnemen aan de workshops van het sectorinitiatief. Dat zijn er inmiddels ruim 200, waarvan maar liefst zo'n 75% deelneemt aan de workshops.

Door deelname aan het sectorinitiatief 'Sturen op CO₂' en de bijbehorende workshops zijn bedrijven beter in staat hun CO₂-emissie te reduceren en kunnen ze hun certificaat op een eenvoudige manier verlengen.

Riwald Recycling is pionier op het gebied van recycling van metaalproducten en is sinds kort gecertificeerd op niveau 5 van de CO₂-Prestatieladder. Duurzaamheidsmanager Ömer Avci: 'In onze sector zijn er eigenlijk maar twee duurzaamheids certificaten die er echt toe doen: een ISO certificaat en de CO₂-Prestatieladder; als je écht wilt laten zien dat je CO₂-reductie serieus neemt.'

Metaal recyclen en CO₂ besparen gaan hand in hand bij Riwald Recycling

Riwald Recycling in Almelo verwerkt zo'n 700 tot 1000 ton materiaal per dag, variërend van witgoed tot productieafval en zelfs vliegtuigen. Bij het bedrijf in Almelo werken zo'n 40 personen. Aangezien recycling een complex proces is kon Riwald niet leunen op een externe adviseur om hen te begeleiden bij de certificering van de CO₂-Prestatieladder. De kennis moesten ze zelf in huis ontwikkelen en dat is goed gelukt.

Doorgroeien naar het hoogste niveau

Voor de emissie-inventaris op niveau 3 was dat goed haalbaar, de voetafdruk van Riwald bestaat namelijk uit twee materiële stromen: uitstoot door het gebruik van diesel en elektriciteit. Ömer: 'toen we ons committeerden aan het doorgroeien naar niveau 5, veranderde de zaak. Op dat moment moesten wij ook scope 3 emissies meenemen in de inventaris. Daarbij komt ook nog eens dat hoe meer materiaal wij verwerken tot hoogwaardige grondstoffen, hoe hoger onze eigen emissies worden vanwege het energieverbruik dat daarvoor nodig is.

Echter, de bedrijven die onze producten gebruiken vermijden er juist emissies mee. Dat voelde aanvankelijk tegenstrijdig maar Riwald vond een manier om er mee om te gaan.'

Ömer vervolgt: 'we hebben daarom besloten om de doelstellingen voor scope 1 en 2 te koppelen aan de tonnages materiaal die wij verwerken. Voor transport bijvoorbeeld is onze doelstelling voor 2024 (t.o.v. referentiejaar 2020), 18% CO₂-reductie per verwerkte ton materiaal. Op die manier kunnen we meer materialen recyclen en toch onze prestaties blijven monitoren en doelstellingen behalen.' Riwald Recycling introduceerde onlangs nog een nieuwe maatregel om de emissies door transport te verlagen: lichtgewicht containers. De vrachtwagens die materiaal af- en aanvoeren kunnen maar een maximaal aantal kilo's vervoeren. Als de container waar het materiaal ingaat lichter is, kan de vrachtwagen iedere rit meer materiaal vervoeren waardoor de emissies per kilo materiaal omlaaggaan. Simpel maar effectief.

Hightech metaalrecycling

Riwald is in het bezit van een unieke metaalverwerkingsmachine die ferro- van niet-ferrometalen kan scheiden. (Een 'ferrometaal' is een materiaal waarbij ijzer het voornaamste bestanddeel is, red.) Door de innovatieve werking kan de granulator met de daaraan gekoppelde afvalscheidingsinstallatie het resterende afval scheiden van de binnengekomen metalen waardoor praktisch alle grondstoffen geschikt zijn voor 100% hergebruik. Dit zorgt voor zuivere eindproducten met de status 'End-of-waste', die op hun beurt een hogere opbrengst met zich meebrengen. Het heeft ook als voordeel dat de eindproducten direct aangeboden kunnen worden aan bedrijven in de maakindustrie, smelterijen en eindverwerkers voor hergebruik. Recycling van metalen vermijdt ten dele de productie van metalen uit primaire grondstoffen (ertsen). Dit leidt tot een besparing in CO₂-emissies ten opzichte van productie van primaire metalen. Hiermee draagt Riwald Recycling bij aan het de-carboniseren van de metaalindustrie, wat in lijn is met CO₂-Prestatieladder niveau 5.

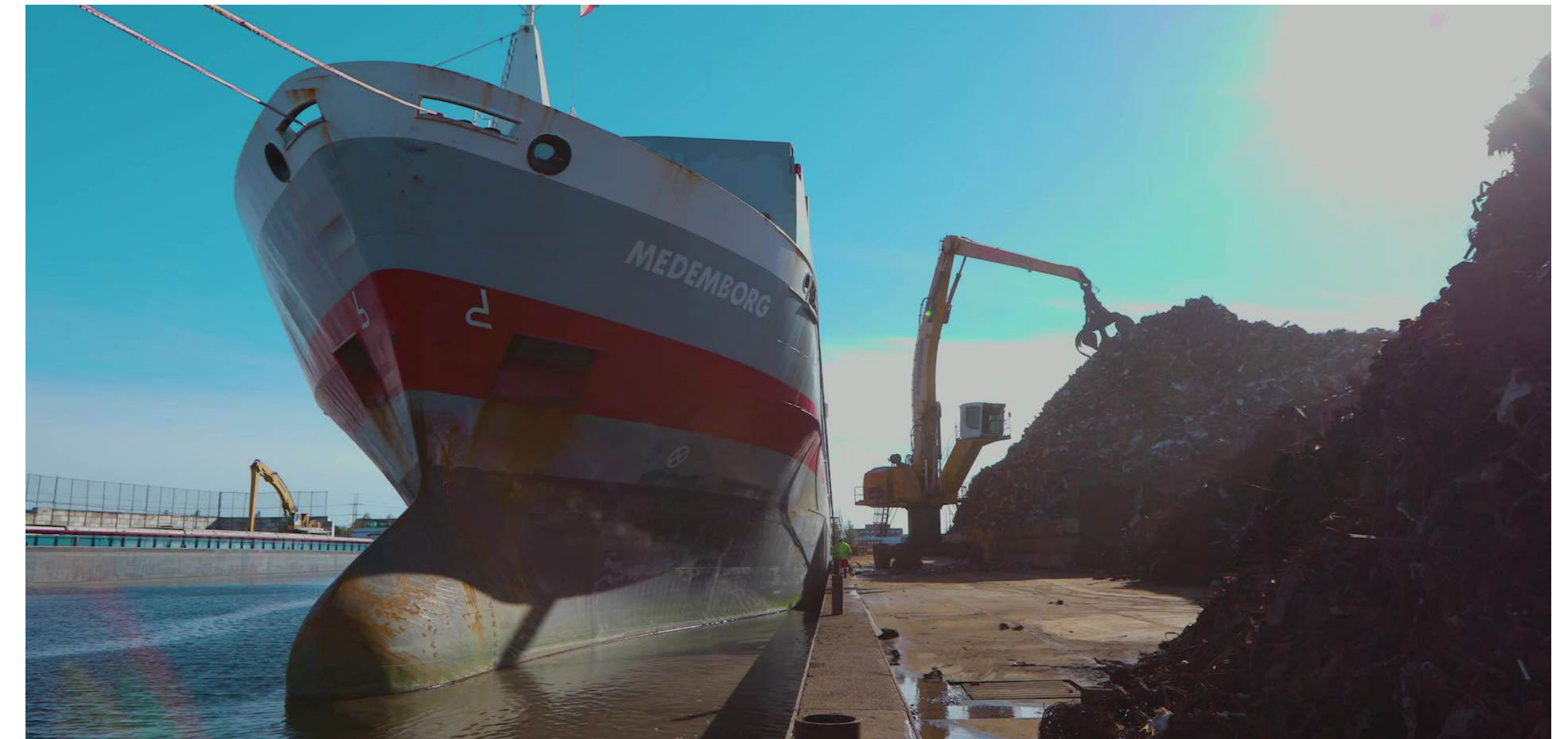
Verduurzaming van het eigen terrein

Ook op het terrein van Riwald worden de nodige maatregelen getroffen. Zo investeerde het bedrijf bijvoorbeeld in elektrische kranen en grijparmarmen die de verouderde diesels vervingen. 'Heel waardevol voor ons, zeker in deze onzekere tijden waarin brandstoffen flink

duurder zijn geworden. We willen daarom ook gaan investeren in zonne-energie en accutechnologie om die energie op te slaan,' blikt Ömer vooruit. De gewonnen materialen kunnen voor veel doeleinden gebruikt worden: nieuwe telefoons, het produceren van staal of zelfs op het eigen terrein van Riwald: 'Op ons terrein bakenen we verschillende zones voor materialen af, met behulp van betonblokken. Van de materialen die wij verwerken kunnen we circulaire blokken bouwen en hoeven wij geen nieuwe betonblokken te kopen.'

Uitdagingen in metaalrecycling

Op de vraag wat de grootste duurzame uitdaging is voor Riwald Recycling, antwoordt Ömer: 'ik hoop dat we onze processen zo kunnen inrichten dat we uiteindelijk 100% van de producten die we binnenkrijgen kunnen bewerken voor hergebruik en we een 100% recyclingspercentage kunnen realiseren. We gaan wat dat betreft de goede kant op, maar het lukt nog niet altijd helemaal. Het zijn vooral de complexe producten die lastig te scheiden zijn. Gelukkig vinden industriële ontwerpers ons steeds vaker. We merken dat er in de ontwerpfase van nieuwe producten al veel meer rekening wordt gehouden met wat er met het product gaat gebeuren als de consument het niet meer gebruikt. Die samenwerking opzoeken met producenten is heel waardevol voor ons om gezamenlijk het design voor recyclability te halen.'

Arnhem eerste gemeente met een niveau 5 certificaat op de CO₂-Prestatieladder

Op weg naar klimaatneutraliteit heeft de gemeente Arnhem als eerste gemeente het hoogste niveau van de CO₂-Prestatieladder bereikt. We spreken met wethouder Maurits van de Geijn om inzicht te krijgen in de betekenis van het behalen van een niveau 5 certificaat. 'Als wij aan Arnhemers vragen om het goede voorbeeld te geven, moeten we het ook zelf laten zien.'

'Het is onze ambitie om een duurzaam en klimaatneutraal Arnhem te realiseren,' vertelt Van de Geijn. 'Als we daar willen komen dan moet er een overgang plaatsvinden van fossiele naar schone energie. Als wij aan Arnhemers vragen om het goede voorbeeld te geven moet je het ook zelf laten zien. Het is daarom ook meer dan logisch dat wij onze CO₂-footprint willen verlagen, binnen de organisatie maar ook in onze keten. Het doel is om samen met onze partners, zoals leveranciers uit de keten CO₂-reductie te realiseren. De CO₂-Prestatieladder helpt ons bij het reduceren van CO₂ en kosten.'

Draagvlak voor CO₂-reductie

Van de Geijn benadrukt het brede draagvlak binnen de organisatie: 'Wij zijn ruim 10 jaar geleden gestart met allemaal collega's in de organisatie, van vastgoed tot infra om onze CO₂-footprint te verlagen. De CO₂-Prestatieladder is daarvoor een goed hulpmiddel en geeft ons inzicht in wat haalbaar is en realistisch. En niet onbelangrijk: het zorgt ervoor dat wij ambitie tonen. Het helpt natuurlijk enorm dat veel collega's een drive hebben om iets aan dit onderwerp te doen. Er is altijd een breed draagvlak geweest om aan de slag te gaan met CO₂-reductie en dat we daar een voorbeeld functie in hebben.'

Concrete maatregelen

De gemeente Arnhem heeft de afgelopen jaren verschillende panden verduurzaamd om het aardgasverbruik terug te dringen. De wethouder licht toe: 'Waar wij trots op zijn, is dat onze gemeentewerf volledig van het aardgas af is. Bij de werf zorgen warmtepompen en zonnepanelen voor de warmte en energie en is daarmee energieneutraal. Tevens proberen wij ons zwembad Valkenhuizen aardgasvrij te maken.'

Op de hoogste niveaus van de CO₂-Prestatieladder heeft de gemeente ook een ketenanalyse gemaakt. Met het opstellen van een ketenanalyse worden reductiedoelstellingen gedefinieerd en de voortgang van CO₂-reductie in de keten gemonitord. 'Wij hebben dat gedaan in de sector Grond, Weg en Waterbouw (GWW) voor onder andere onze openbare ruimte. Voor deze ketenanalyse hebben wij op hoofdlijnen de gehele CO₂-uitstoot in kaart gebracht. Vervolgens hebben wij ons meest materiele emissies in kaart gebracht, een daarvan is bijvoorbeeld asfalt.' Als onderdeel van deze ketenanalyse bepaalt de gemeente de typen en hoeveelheden materialen die zij toepassen in de openbare ruimte.

Aanbesteden met de CO₂-Prestatieladder

De CO₂-Prestatieladder kunnen overheden als CO₂-managementsysteem en als aanbestedingsinstrument gebruiken. Van De Geijn geeft aan dat Arnhem de Ladder ook inzet bij aanbestedingen: 'Als wij een aanbesteding uitschrijven in de GWW-sector dan is het gebruikelijk dat wij de CO₂-Prestatieladder meenemen als gunningscriterium. Wij willen duidelijk zijn als opdrachtgever in wat we eisen of wensen ten aanzien van duurzaamheid en hoe we die inschrijvingen daarop beoordelen.'

Van de Geijn vervolgt: 'De invloed van de gemeente is het grootst als het gaat om GWW-inkoop, vanwege de positie als opdrachtgever van de gemeente. In de GWW worden veel zware machines gebruikt op projecten. Op die projecten proberen wij te sturen op CO₂. Wij stimuleren daarom ook het gebruik van elektrisch materieel waar dat mogelijk is. Bij projecten in de weg- en waterbouw wordt steeds meer gekeken naar CO₂-besparing door minder milieubelastende grondstoffen te gebruiken en meer zero-emissie te werken.' De CO₂-Prestatieladder is één van de criteria die zij inzetten bij aanbestedingen. Van de Geijn: 'Wij hebben de wens om zoveel mogelijk lokaal in te kopen, vinden circulariteit een belangrijk thema en kijken ook naar social return. En dat moet ook nog kwalitatief goed zijn en voor een lage prijs. We vinden het als opdrachtgever belangrijk om een gelijk speelveld te creëren voor aannemers. Mede daarom hebben wij onlangs het convenant Schoon en Emissieloos

Bouwen ondertekend. Wij willen namelijk met marktpartijen verkennen hoe we steeds meer GWW projecten emissieloos kunnen realiseren.'

Ambitie

De gemeente heeft een klimaatplan opgesteld waarin wij de vastgestelde doelen voor de komende jaren in hebben gepubliceerd. Van de Geijn: 'Dit document wordt periodiek geactualiseerd zodat wij eventueel ook nieuwe doelen kunnen toevoegen. In het klimaatplan kun je ook onze ketenanalyses terugvinden. Wij stellen elk half jaar onze footprint op en werken die uit in een voortgangsrapportage waarin ook getoetst wordt of die op koers zit met die doelen. Daar zijn we heel transparant over.'

Met vastberadenheid kijkt Arnhem vooruit naar een duurzame en klimaatneutrale toekomst: 'Onze inspanningen houden hier overigens niet op,' aldus Van de Geijn. 'In 2026 willen we als organisatie een CO₂-reductie hebben van 60 procent ten opzichte van 2018. Op dit moment zitten we al op 57 procent, dus we zijn goed op weg. En natuurlijk stopt het hier niet. Volgend jaar stellen we een nieuw reductiedoel vast dat we in 2030 willen halen.'

Veiligheidsregio's zetten CO₂-reductie op de agenda met de CO₂-Prestatieladder

Veiligheidsregio's Flevoland en Gooi en Vechtstreek hebben zich vol overgave gestort op het reduceren van CO₂. De plaatsvervangend directeur bedrijfsvoering, Onno Hensen vertelt over hun intrinsieke motivatie om voorop te lopen in duurzaamheid, de zoektocht naar praktische oplossingen en hoe ze de CO₂-Prestatieladder als concreet instrument hebben omarmd om CO₂-reductiedoelen te verwezenlijken.

Waarom zijn jullie aan de slag gegaan met de CO₂-Prestatieladder?

Onno Hensen: 'Het onderwerp 'CO₂-reductie' stond al geruime tijd hoog op de agenda van de veiligheidsregio's Flevoland en Gooi en Vechtstreek. Toch worstelde onze organisatie met de vraag hoe we dit in ons beleid konden verankeren. Hoewel de Sustainable Development Goals (SDG's) snel ter sprake kwamen, was het duidelijk dat niet alle 17 doelen en subdoelen direct relevant waren voor onze situatie. Ik stelde al snel voor om onze focus te richten op duurzaamheid, aangezien wij als veiligheidsregio een voortrekkersrol kunnen vervullen. Hieruit ontstond de behoefte aan praktische instrumenten om CO₂-reductie daadwerkelijk te integreren in onze werkwijze. We wilden een praktisch duurzaamheidsinstrument dat ons in staat stelt om daadwerkelijk CO₂ te reduceren. Ook wilden we voorkomen dat onze duurzame ambities niet verder zouden komen dan losse ideeën tijdens informele gesprekken. We wilden aan de slag met een geaccrediteerd systeem dat door een certificerende instantie wordt gecontroleerd. Zo kwamen we uit bij de CO₂-Prestatieladder. Deze ladder biedt concrete inzichten die bruikbaar zijn om CO₂-reductiedoelen te behalen. Het helpt ons sturen op CO₂-reductie in onze bedrijfsvoering, projecten en in de keten. Daarnaast dwingt de ladder ons om voortdurend ambitie te tonen in onze CO₂-reductie-inspanningen.'

De veiligheidsregio is gestart met een klein projectteam, bestaande uit collega's van verschillende afdelingen zoals materiaal en logistiek, facilitair en financiën. Onno: 'Na het opstellen van een 'nulmeting' hebben we geprobeerd de hele organisatie te betrekken. We vroegen onze medewerkers om mee te denken over maatregelen voor CO₂-reductie. Er was duidelijk motivatie om duurzame keuzes te maken, vooral met betrekking tot zakelijk vervoer. Zo hebben we bijvoorbeeld plannen gemaakt om volledig over te stappen op hybride en elektrisch personenvervoer.'

'Wat mij vooral opviel, was het enthousiasme voor nieuwe duurzame maatregelen. Ons projectteam ontving veel suggesties uit alle hoeken van de organisatie. We proberen dit te stimuleren door te laten zien waar we mee bezig zijn en hebben zelfs een mailadres waar collega's hun ideeën naartoe kunnen sturen. Dit maakt de drempel om betrokken te zijn laag. Alle genomen maatregelen communiceren we via ons intranet en onze website.'

Welke maatregelen hebben jullie tot nu toe genomen?

Onno: 'Veiligheidsregio IJsselland was ons al voorgegaan in het certificeringstraject en had onderzoek gedaan naar hun

grootste emissiebronnen. Ook wij hebben voornamelijk te maken met kantoorpanden, auto's en brandweerauto's. We zijn begonnen met de meest voor de hand liggende maatregelen waar we snel resultaten konden boeken. Dieseluitstoot bleek onze grootste emissiebron te zijn, voornamelijk veroorzaakt door brandweervoertuigen. Het leek logisch om over te stappen op hernieuwbare diesel, zoals HVO 100, gewonnen uit frituurvet. Natuurlijk kwamen er vragen op, zoals wat er gebeurt als voertuigen lang stilstaan? Hierbij hebben we kunnen leren van het onderzoek dat Veiligheidsregio IJsselland al had uitgevoerd. Het overstappen op HVO 100 leidde tot een CO₂-reductie van maar liefst 90% ten opzichte van onze huidige dieselemisseries. Voor brandweewagens is er helaas nog geen bedrijfszeker elektrisch alternatief, mede vanwege hun beperkte actieradius. Wat betreft ons kantoorgebruik hebben we afgesproken dat alle nieuwe pool auto's die worden aangeschaft volledig elektrisch zijn.'

Daar blijft het niet bij. 'We zijn momenteel ook actief bezig met het gasloos maken van onze kazernes. In Hilversum, waar onze grootste kazerne gevestigd is, hebben we recentelijk een aanbesteding uitgeschreven om het dak van de kazerne te voorzien van 270 zonnepanelen. Dit stelt ons in staat om ongeveer een derde van ons elektriciteitsverbruik op te wekken via zonne-energie. Zelfs ons redgereedschap, zoals de apparatuur voor het knippen en spreiden van auto's, is volledig elektrisch, evenals onze kettingzagen. Hoewel dit niet de grootste bron van emissies voor ons is, dragen alle inspanningen bij om onze ambities te verwezenlijken. Daarnaast scheelt het een hoop geluid.'

Wat zou je andere organisaties willen adviseren die de CO₂-Prestatieladder willen implementeren?

'In eerste instantie was er bij ons enige terughoudendheid, omdat het als een norm en verplichting voelde. De reactie van onze collega's was ook: 'Oh nee, hier komt vast veel administratie bij kijken.' Gelukkig viel dit mee, mede omdat onze financiële administratie op orde is hadden we 90% van de benodigde gegevens snel beschikbaar. Organisaties die met de CO₂-Prestatieladder beginnen, zouden niet moeten schrikken van de administratieve inspanning; dit valt echt mee. Maar het vereist wel actieve inzet om daadwerkelijk aan CO₂-reductie te werken. De ladder schrijft niet voor welke maatregelen je moet nemen; je hebt als organisatie veel vrijheid. Ook het tempo van het certificeringsproces bepaal je zelf. Mijn advies is om er gewoon mee aan de slag te gaan!'

SKAO tekent convenant Schoon en Emissieloos Bouwen

SKAO en vierenvestig andere partijen hebben in 2023 het convenant Schoon en Emissieloos Bouwen (SEB) ondertekend. Branche- en netwerkorganisaties in de bouw, waterschappen, provincies, gemeenten, grote opdrachtgevers in de bouw en ministeries willen de komende jaren de bouw schoner, gezonder en stiller maken. Het convenant met routekaart, geldt voor duizenden ondernemingen in Nederland. In de routekaart staat stap voor stap uitgelegd hoe en in welk tempo bouwmachines de komende jaren worden vervangen door minder vervuilende exemplaren om uiteindelijk over te gaan op schone of emissieloze varianten. Lichter materieel wordt eerder emissieloos dan zwaarder of specialistisch materieel.

Minder emissie

Schoon en Emissieloos Bouwen draagt bij aan de kabinetsdoelen voor natuur, klimaat en gezondheid uit het Klimaatakkoord, het Schone Lucht Akkoord en de Aanpak Stikstof en vraagt grote investeringen en innovatievermogen van ondernemers en opdrachtgevers. De Rijksoverheid stelt meer dan één miljard euro beschikbaar tot en met 2030 voor emissie-reducerende maatregelen in de bouw gericht op werk-, voer- en vaartuigen. De afspraken om meer schoon en emissieloos bouw materieel in te zetten zorgt voor een daling van de uitstoot-emissies en voor positieve effecten voor de natuur (stikstof), het klimaat (CO₂) en de gezondheid (fijnstof en stikstof).

Het ministerie van Infrastructuur en Waterstaat ondersteunt de ondernemers in de bouwsector met de Subsidieregeling Schoon en Emissieloos Bouwmaterieel (SSEB) bij de overstap naar duurzamer bouw materieel. Een Specifieke Uitkering (SPUK)-regeling van in totaal 180 miljoen euro zorgt ervoor dat medeoverheden die het convenant tekenen, de extra kosten die emissieloos aanbesteden met zich meebrengt deels gesubsidieerd krijgen. Om dezelfde reden gaat ook een deel van de middelen naar de aanbestedende Rijksdiensten en ProRail. Tot slot ondersteunt de Rijksoverheid de ontwikkeling van kennis op het gebied van 'slimmer werken' door procesmaatregelen, prefab en andere tools. Een voorbeeld is beter samenwerken in de logistiek waardoor minder vervoersbewegingen nodig zijn.

Samen stappen zetten

Staatssecretaris van het ministerie van Infrastructuur en Waterstaat Vivianne Heijnen: 'Een succesvolle transitie naar een schone en emissieloze bouw kan alleen door goed samen te werken met partijen die in de bouw actief zijn. Daarom is het mooi dat we het tijdens onze conferentie over duurzame mobiliteit in de stad dit met elkaar hebben afgesproken. Dit convenant heeft een flinke impact op duizenden bedrijven in het land. Door het stikstofvraagstuk is het extra belangrijk om stappen te zetten naar de verduurzaming in de bouwsector. Met dit akkoord krijgt de sector een beeld van wat ze in de komende jaren kunnen verwachten, waardoor de zich kunnen voorbereiden. We zien al de eerste resultaten: bij steeds meer bouwprojecten wordt emissieloos en schoner materieel gebruikt. Bouwbedrijven zijn innovatief en dragen op een vernieuwende manier bij aan de grote woningbouwopgave, de (vervangings)opgave van infrastructuur, de energietransitie én het verlagen van emissies.'

Nationale Conferentie Duurzame Mobiliteit

De convenant Schoon en Emissieloos Bouwen werd, samen met twee andere convenanten over de Nationale Agenda Laadinfrastructuur en een Centraal Loket Ontheffingen Zero Emissiezones, ondertekend tijdens de Nationale Conferentie Duurzame Mobiliteit, een initiatief van het ministerie van Infrastructuur en Waterstaat.

'Met de CO₂-prestatieladder ondersteunen wij al jaren de transitie naar een CO₂-emissievrije bouwplaats. Door mee te doen aan dit convenant zetten wij onze kennis en ervaring van sturen op uitstoot en aanbestedingen in voor een verdere noodzakelijke versnelling van deze transitie.'

- Gijs Termeer, directeur SKAO

De hoogtepunten van 2023 van onze medewerkers

Gijs Termeer
Directeur

Het begin 2023 gepubliceerde onderzoek van CE Delft toonde nogmaals de effectiviteit van de CO₂-Prestatieladder aan. Dit ondanks de toegenomen aandacht voor klimaatverandering sinds het Parijsakkoord van 2015 en de toegenomen aantallen initiatieven vanuit de EU en Nederland om organisaties op het pad van CO₂-reductie te zetten. Echt iets om op voort te bouwen.

Demi van Laaren
Office manager

'Ik ben enorm trots op de nationale en internationale successen die we dit jaar behaald hebben. Ik ben blij deel te kunnen nemen aan ons veerkrachtige en toegewijde team!'

George Thurley
CO₂-Prestatieladder Europa

'Het allermooiste van 2023 was de lancering van de eerste officiële pilot met de CO₂-Prestatieladder buiten Nederland en België, en gelijk de eerste tender – Ierland pakte de eer! Het is geweldig om te zien hoe snel, en hoeveel de impact van de Ladder in het buitenland groeit.'

Elisabeth van Loon-Muller
CO₂-Prestatieladder Europa

'In Frankrijk is de CO₂-Prestatieladder officieel gelanceerd, met toespraken van zowel de Nederlandse staatssecretaris van Infrastructuur en Waterstaat als haar directeur-generaal. Tijdens het evenement werd de CO₂-Prestatieladder officieel overgedragen aan Frankrijk, in aanwezigheid van Franse overheidsvertegenwoordigers en een aantal grote Franse aanbestedende diensten die met de ladder aan de slag gaan, waaronder La Poste, UGAP en RTE. Het evenement weerspiegelde de impact die de CO₂-Prestatieladder heeft, zowel in Nederland als over de grenzen heen.'

Brian Heikamp
Marketing en communicatie

'Niks spreekt krachtiger dan de echte verhalen achter de CO₂-Prestatieladder. Door de geschiedenis van de Ladder te verkennen, hebben wij in de vorm van 'testimonials' waardevolle lessen verzameld. De Testimonials bestaan niet alleen uit verhalen over het succes, maar zijn ook bouwstenen van inspiratie en motivatie voor anderen om aan de slag te gaan met de CO₂-Prestatieladder.'

Christiaan van der Spijk
Beleid en ontwikkeling

'Met het Project Impact Dashboard (PID) wordt het bijhouden van de projectadministratie en het berekenen van een footprint een stuk makkelijker gemaakt. Organisaties kunnen er niet alleen hun gegevens beheren, maar ook een dialoog met de aanbestedende dienst faciliteren en effectief monitoren wat bijdraagt aan het behalen van hun duurzaamheidsdoelstellingen. Een mooie stap naar een geïntegreerde en duurzame aanpak op projecten voor alle betrokken partijen.'

Thijs Wenting
CO₂-Prestatieladder Europa

'Tijdens een bezoek aan Dortmund riep het hoofd procurement van de Gemeente Dortmund enthousiast: 'This is what we need in Germany!' Sindsdien zijn de voorbereidingen getroffen om als onderdeel van een pilot de eerste aanbesteding met de CO₂-Prestatieladder op de lokale Duitse markt te introduceren. Een mooie stap voorwaarts naar een brede implementatie van de Ladder in Europa!'

Tijmen de Groot
Beleid en ontwikkeling

'Vorig jaar stond voor mij vooral in het teken van het schrijven van en verbeteren van tekstvoorstellen voor Handboek 4.0. Ik ben het meest blij met de doorlopende grote betrokkenheid van het CCvD om het nieuwe Handboek tot een succes te maken. Zonder hun enorme inzet waren we nooit zo ver gekomen en ik ben ervan overtuigd dat als we later dit jaar het Handboek afronden, dat we trots kunnen zijn op het eindresultaat.'

Joleen Zuidema
Marketing en communicatie

'Een aantrekkelijke website waarop iedereen kan vinden wat hij of zij nodig heeft: zo ontzettend belangrijk! Zeker nu steeds meer organisaties in binnen- én buitenland de CO₂-Prestatieladder gebruiken. Achter de schermen hebben we het afgelopen jaar al heel wat stappen gezet om nog beter aan te sluiten bij de behoeften van onze websitebezoekers. Het komende jaar gaan we van dat grondige werk de vruchten plukken.'

Maud Vastbinder
CO₂-Prestatieladder Europa

'De CO₂-Prestatieladder zet voet aan de grond in Europa. In België wordt de CO₂-prestatieladder structureel ingezet na een succesvolle pilotfase. In Ierland en Frankrijk zijn verschillende pilotprojecten van start gegaan. Zo werd 2023 het jaar van de internationale implementatie van de CO₂-Prestatieladder!'

Ghislaine Duvalois
Programmamanager Overheden

'Vorig jaar hebben we met trots de Community of Practice voor gemeenten opgezet, een initiatief waar we onze kennis en ervaringen delen om CO₂-emissies te verminderen. Dit voegt zich bij onze bestaande Communities of Practice voor Waterschappen en Ministeries, waarmee we al langer samenwerken om duurzaamheid te bevorderen. Het is een mijlpaal dat de eerste gemeente nu op niveau 5 van de CO₂-Prestatieladder gecertificeerd is. Dit bewijst dat onze gezamenlijke inspanningen vruchten afwerpen. Door samen te werken en kennis uit te wisselen, kunnen we een impact maken op het structureel monitoren en sturen van CO₂-uitstoot.'

Welke componenten zijn van belang voor een succesvolle implementatie van de CO₂-Prestatieladder door Europese aanbestedende diensten?

Wat verklaart het succes van de Ladder in Nederland en België? En wat kunnen we leren over het implementeren van de Prestatieladder in nieuwe sectoren en landen? Wij hebben onze ervaringen gebundeld om de belangrijkste factoren voor een succesvolle implementatie van de CO₂-Prestatieladder in nieuwe sectoren, regio's en landen te identificeren. Het doel? Inzicht krijgen in de cruciale en faciliterende factoren die de effectieve en impactvolle implementatie van de Ladder in nieuwe contexten vergemakkelijken.

BOUWSTENEN EN VERSNELLERS OM IMPACT TE MAKEN MET DE CO₂-PRESTATIELADDER

Op basis van onze analyse hebben we geïdentificeerd:

- **10 'bouwstenen'** - factoren die nodig zijn om de CO₂-Prestatieladder in een nieuw geografisch gebied of sector te implementeren, gebaseerd op onze ervaringen in Nederland en België.
- **3 'versnellers'**: Leiden tot een versnelde adoptie en opschaling van het gebruik van de CO₂-Prestatieladder

BOUWSTENEN

01

EERSTE AANBESTEDENDE DIENST

De 'Theory of change' van de CO₂-Prestatieladder is gebaseerd op de 'Power of procurement'. Op deze manier initiëren en stimuleren overheidsinstanties CO₂-reductie bij bedrijven, hun toeleveringsketens en zware industrieën door de Ladder als gunningscriterium te gebruiken in hun aanbestedingsproces. Dit motiveert bedrijven ook om zich te laten certificeren. Om de CO₂-Prestatieladder te implementeren is dus ten minste één overheidsinstantie nodig.

Om meer CO₂-reductie te bewerkstelligen en een sterker signaal af te geven aan de markt is het echter sterk aan te raden om meerdere aanbestedende diensten bij de implementatie te betrekken.

02

NATIONALE COÖRDINERENDE ORGANISATIE

Om lokaal eigenaarschap en beheer te bevorderen en een effectieve betrokkenheid van belanghebbenden te coördineren, is een nationale coördinerende organisatie nodig om de implementatie van de Ladder in andere landen te organiseren. Deze organisatie zou bij voorkeur actief moeten zijn in relevante netwerken en sectoren, en bekend moeten zijn met de lokale taal, cultuur en inkoopbeleid. Het samenbrengen van alle belanghebbenden en het onderhouden van contacten met SKAO is een cruciale bouwsteen tijdens zowel de proeffase als de vervolgfase.

03

DE CO₂-PRESTATIELADDER BEGRIJPEN

Het is van cruciaal belang dat de belangrijkste (toekomstige) gebruikers van de Prestatieladder, zoals aanbestedende diensten, bedrijven en auditors, de tool begrijpen en weten hoe ze deze moeten toepassen. SKAO heeft een scala aan documenten en video's gepubliceerd waarin de toepassing van de Ladder wordt uitgelegd. Het is waardevol om deze materialen beschikbaar te maken in de lokale taal en de informatie aan te passen aan de lokale context, inclusief beleidsprioriteiten en aanbestedingsregels.

04

CAPACITEITSOPBOUW EN COMMUNICATIE

Het is van essentieel belang om betrokkenheid bij (toekomstige) belanghebbenden te waarborgen. Onze ervaring leert dat het publiceren van documenten en richtlijnen over de Prestatieladder niet voldoende is voor kennisdeling. Om gebruikers effectief te informeren kunnen er capaciteitsopbouwactiviteiten worden georganiseerd, zoals evenementen, praktijkgemeenschappen en opleidingen, bij voorkeur in de lokale taal. Aanbestedende diensten moeten er ook voor zorgen dat ze hun implementatieplannen voor de Ladder duidelijk communiceren, zodat marktpartijen voldoende tijd hebben om het systeem te begrijpen en zich voor te bereiden op de implementatie.

Bovendien kunnen het publiceren van voorbeelden en casestudies het brede toepassingsgebied van de Ladder illustreren. Samenwerking met belanghebbenden zoals brancheorganisaties, kennisinstututen, overheden en NGO's in deze activiteiten zorgt voor een maximaal en effectief bereik. Brancheverenigingen hebben met name een cruciale rol gespeeld bij het verspreiden van kennis en het verbreden van de steun voor de CO₂-Prestatieladder.

05 WETTELIJKE BEOORDELING

De CO₂-Prestatieladder is afgestemd op de EU-aanbestedingsrichtlijn van 2014 en heeft een goede staat van dienst wat betreft de implementatie in Nederland en België, zonder dat er zich juridische problemen voordeden in de bijna 15 jaar dat de CO₂-Prestatieladder bestaat.

Overheidsopdrachten zijn echter sterk gereguleerd en veel openbare aanbesteders aarzelen om risico's te nemen bij de implementatie van nieuwe duurzaam inkoop instrumenten. Om mogelijke bezwaren bij nieuwe proefprojecten weg te nemen, wordt aanbevolen een evaluatie uit te voeren van de juridische overwegingen over de afstemming van de CO₂-Prestatieladder op de EU-, nationale en lokale regelgeving inzake overheidsopdrachten. Een dergelijke juridische beoordeling kan worden uitgevoerd door juridische deskundigen.

06 MULTI-STAKEHOLDERBENADERING

Voor een succesvolle implementatie van de Prestatieladder in een specifieke landencontext is een multistakeholderbenadering van cruciaal belang. Het opzetten van structuren die alle relevante belanghebbenden samenbrengen, is essentieel om input te verzamelen, het draagvlak te vergroten en relevante inhoudelijke en praktische kwesties aan te pakken. Deze belanghebbenden kunnen onder meer aanbestedende diensten, beleidsautoriteiten voor aanbestedingen, certificerings- en accreditatie-instanties, brancheverenigingen, bedrijven, onderzoeks- en maatschappelijke organisaties omvatten.

07 VOLDOENDE CAPACITEIT EN MIDDELEN

Om eigenaarschap te stimuleren en de financiële stabiliteit van de CO₂-Prestatieladder op lange termijn te waarborgen, is het essentieel dat alle belanghebbenden over voldoende capaciteit en middelen beschikken. Hoewel het instrument relatief eenvoudig is voor inkopers om te gebruiken, vereist de implementatie ervan in een nieuw land of een nieuwe sector voorafgaande inspanningen van alle betrokken organisaties, met name de nationale coördinerende organisatie(s) en inkoopende partijen. Een voorbeeld hiervan is te zien in België, waar de Waalse en Vlaamse regering subsidies hebben verstrekt aan de coördinerende partner gedurende de proefperiode.

08 LEIDERSCHAP

Bij het implementeren van de CO₂-Prestatieladder in nieuwe contexten zullen leiders op het gebied van duurzaamheid nodig zijn om de uitdagingen aan te gaan en te pleiten voor groene overheidsopdrachten. Deze individuele leiders begrijpen de urgentie van actie, streven naar impact en zien meer kansen dan obstakels, en hebben het mandaat om intern en/of extern momentum te creëren. Dergelijke leiders binnen aanbestedende diensten zijn van bijzonder groot belang.

09 EÉN TOOL EÉN AANPAK

Het feit dat het CO₂-Prestatieladder certificaat is gebaseerd op een consistente norm - het Handboek CO₂-Prestatieladder - betekent dat één certificaat overal waar de CO₂-Prestatieladder wordt toegepast kan worden gebruikt. Hierdoor wordt voorkomen dat er versnippering optreedt over verschillende regio's of landen. Wij zijn ervan overtuigd dat dit de algehele impact van het systeem vergroot en organisaties sterker stimuleert om zich te laten certificeren. Daarom is het essentieel om ervoor te zorgen dat de nationale implementatie van de Ladder de interoperabiliteit van CO₂PL-certificaten niet beïnvloedt en geen verschillen over de grenzen heen veroorzaakt. Op deze manier kan de compatibiliteit met internationale normen en methoden worden gewaarborgd.

10 VOLDOENDE CERTIFICERINGSINSTANTIES

Om een effectieve verificatie door derden te garanderen, is het essentieel dat er voldoende capaciteit voor certificatie beschikbaar is op de markt. Dit betekent dat er voldoende certificeringsinstanties in een land of regio moeten zijn die bevoegd zijn om Ladderbeoordelingen uit te voeren.

VERSNELLERS

01 HOE MEER AANBESTEDENDE DIENSTEN HOE BETER

Om een pilot te starten is minstens één aanbestedende dienst nodig. Hoe meer aanbestedende diensten betrokken zijn bij een specifieke sector die de ladder implementeert, hoe groter het momentum en hoe krachtiger het signaal naar de markt is. Een dergelijke aanpak stimuleert de groei van het gebruik van de tool, zoals we hebben gezien in Nederland, waar de toepassing van de ladder snel groeide toen meer organisaties, zoals het ministerie van Infrastructuur en Waterstaat, zich bij ProRail aansloten om de Ladder te gebruiken bij hun aanbestedingen voor infrastructuur en bouw.

02 POLITIEKE STEUN EN EEN GUNSTIG BELEIDSKADER

Het integreren van de CO₂-prestatieladder in bredere netto-nulstrategieën en duurzaam inkoopbeleid vergroot de impact ervan, zoals te zien is bij initiatieven zoals het Duurzame Openbare Markt-project in Wallonië en de Green Deal Duurzame Civieltechnische Werken in Nederland.

03 INVLOED EN MARKTAANDEEL

Wanneer aanbestedende diensten en bedrijven invloedrijke spelers zijn, hebben zij meer impact op de keten en kan de CO₂-Prestatieladder zich sneller verspreiden.

De CO₂-Prestatieladder in België: tijd voor structurele implementatie

België was het eerste land na Nederland dat met CO₂-Prestatieladder aan de slag ging. Tussen 2019 en 2023 werden 24 pilotprojecten in de drie regio's gelanceerd waarin de Ladder werd geïmplementeerd. De resultaten zijn na te lezen in het rapport over de succesvolle pilotperiode. De bevindingen zijn zowel bij de deelnemende bedrijven als de aanbestedende overheden positief. Nu het tijd is om de integratie en opschaling van het systeem in België uit te stippelen, zijn verschillende actoren samengekomen voor een rondetafelgesprek.

Stap naar een duurzamere bouwsector

De bouwbedrijven zijn lovend over de duidelijkheid en eenvoud van de Ladder. Jan Van Steirteghem, COO van bouwbedrijf BESIX: "Het is niet overcomplex gemaakt. Dat biedt twee voordelen. Allereerst is de initiële investering makkelijk terug te verdienen. Ten tweede kan je meer tijd besteden aan het behalen van de CO₂-reductie doelstelling die het certificaat voor ogen heeft, dan aan de administratie voor het behalen van het certificaat. Dat is belangrijk, zeker voor de jonge generatie die echt impact wil maken."

Daarnaast zet de Ladder het onderwerp CO₂-reductie binnen de bouwsector en bedrijven echt op de kaart. "Het biedt focus, in tegenstelling tot alle andere zaken die op ons afkomen zoals de CSRD", aldus Van Steirteghem. "Wij startten in Nederland op niveau 3 en een jaar later zaten we op niveau 5. We zien op onze grote infrastructuurwerken experts die met plezier de werf aflopen op zoek naar CO₂-reductiemogelijkheden." Voor Brice Duchêne, verantwoordelijk voor milieu en duurzame ontwikkeling bij Duchêne, geeft de Ladder een kader om een actieplan uit te werken. Philippe Goblet, CEO van Duchêne spingt bij: "Wij zijn hierin gestapt om onze

CO₂-voetafdruk naar beneden te halen. Dat is het voorbeeld dat we willen geven als grotere speler. Het kost immers nog heel wat werk om bewustwording te creëren onder onze collega's. Maar zij die de Ladder gebruiken, zijn heel positief over het gebruiksgemak."

Ontzorging van aanbestedende overheden

Aanvankelijk was er enige terughoudendheid bij de aanbestedende diensten, maar tijdens de pilotperiode groeide de populariteit van de CO₂-Prestatieladder, wat resulteerde in bredere acceptatie en toepassing. De integratie in overheidsopdrachten brengt weinig extra werk met zich mee.

Dirk van Troyen, ingenieur wegmetingen bij Agentschap Wegen en Verkeer (AWV) merkt op dat het eenvoudig is om de CO₂-Prestatieladder in bestekken te integreren. "De bestekclausules zijn online te vinden. Er zijn geen extra kosten aan verbonden en het zorgt niet voor veel meer werk voor de ambtenaren." Alexander Lemmens, jurist bij het Facilitair Bedrijf, verwijst naar de positieve ervaring bij de overheidsopdracht voor de renovatie van de gebouwen aan het Martelaarsplein: "De integratie in de opdracht-

documenten vergt weinig extra inspanning. De controles en audits worden door geaccrediteerd certificerende instellingen verricht, die in geval van een positief resultaat een certificaat afleveren aan de aannemer. De aanbesteder hoeft dus zelf geen detailcontroles uit te voeren, maar moet enkel controleren of de aannemer over een geldig certificaat beschikt op het juiste niveau. Zo worden de uitvoerende overheden ontzorgd, wat zeker ook relevant is voor de lagere niveaus. De CO₂-Prestatieladder biedt inzicht in de gang van zaken en creëert een duidelijk kader voor alle betrokkenen."

Ook aan Waalse kant zijn er positieve signalen. Sylvie Loutz, Projectmanager duurzame ontwikkeling bij de Service public de Wallonie (SPW), geeft aan dat men het nut van het gebruik van de Ladder inziet. De doelstellingen zijn makkelijk te verifiëren. Volgens haar is het één van de instrumenten die kunnen helpen om de Europese klimaatdoelstellingen te halen.

Oproep tot structurele implementatie

Nu het tijd is om de vervolgstappen uit te stippelen, vraagt de sector engagement vanuit de overheid om met de CO₂-Prestatieladder aan de slag te gaan en die structureel te implementeren in overheidsopdrachten.

Volgens Philippe Goblet begint het onderwerp te leven in de markt, maar is er actie van de overheid nodig. "Ook al zien velen het voordeel ervan in, toch blijven ze hier soms

twijfelen. Je kan het vergelijken met de introductie van de ISO9001-norm. Het is er, maar het neemt jaren in beslag voordat het wordt geïmplementeerd en als het gaat om duurzaamheid hebben we die tijd niet. We moeten nu samen actie nemen. Het is aan de overheid om de voorzet te geven, rekening houdend met de middelen en mogelijkheden van alle bedrijven."

Behoeftte aan ondersteuning voor green premium

Terwijl bedrijven overtuigd zijn van de meerwaarde van de Ladder, vragen ze aan de overheid om ook aandacht te hebben voor de kosten die eraan verbonden zijn. Ook dat is één van de redenen waarom engagement vanuit de overheid nodig is. Zo is het speelveld voor alle spelers gelijk. Jan Van Steirteghem geeft aan dat groene alternatieven meer kosten met zich meebrengen. Hij stelt zich de vraag wie de Green Premium zal betalen: "In Nederland geeft men subsidies voor de aankoop van duurzaam bouwmatieel. Als je kan aantonen dat je de CO₂-uitstoot met 50 procent vermindert en 10 procent duurder wordt, dan kan je de aanbesteding binnenhalen. In België is dat ondenkbaar en focussen overheden nog enkel op de prijs. De CO₂-Prestatieladder kan een katalysator zijn om direct in de bestekken vast te leggen welke duurzame alternatieven moeten worden gebruikt." Volgens Alexander Lemmens groeit dat besef bij de overheid. De fictieve kortingen voor de CO₂-Prestatieladder zijn volgens hem al een verschuiving van de focus richting kwaliteit.

Aanpak Vlaanderen vs. Wallonië

Verschillende overheidsinstanties, zoals OVAM en Agentschap Wegen en Verkeer en de Vlaamse Waterweg, beiden onderdeel van Beleidsdomein MOW, hebben al besloten om de Ladder structureel te implementeren. Andere instanties, zoals SWDE en SOWAER in Wallonië, staan positief tegenover verdere integratie.

Sylvie Loutz stelt dat men rekening moet houden met de verschillen tussen Wallonië en Vlaanderen. Momenteel is er overleg met de collega's over de integratie van de Ladder, maar is er nog niets besloten. Als Wallonië een duurzaamheidstool integreert in de overheidsopdrachten, zal dit natuurlijk hetzelfde zijn als in de buurlanden en Vlaanderen. Het kost echter nog wel werk om bedrijven te overtuigen in Wallonië.

Het management van het Beleidsdomein MOW (Mobiliteit en Openbare Werken) van de Vlaamse overheid heeft de implementatie van de CO₂-prestatieladder reeds goedgekeurd.

“Wij zullen vanaf 1 januari 2025 de Ladder meenemen in bestekken voor infrawerken vanaf vijf miljoen euro en gradueel doortrekken”

- Dirk van Troyen.

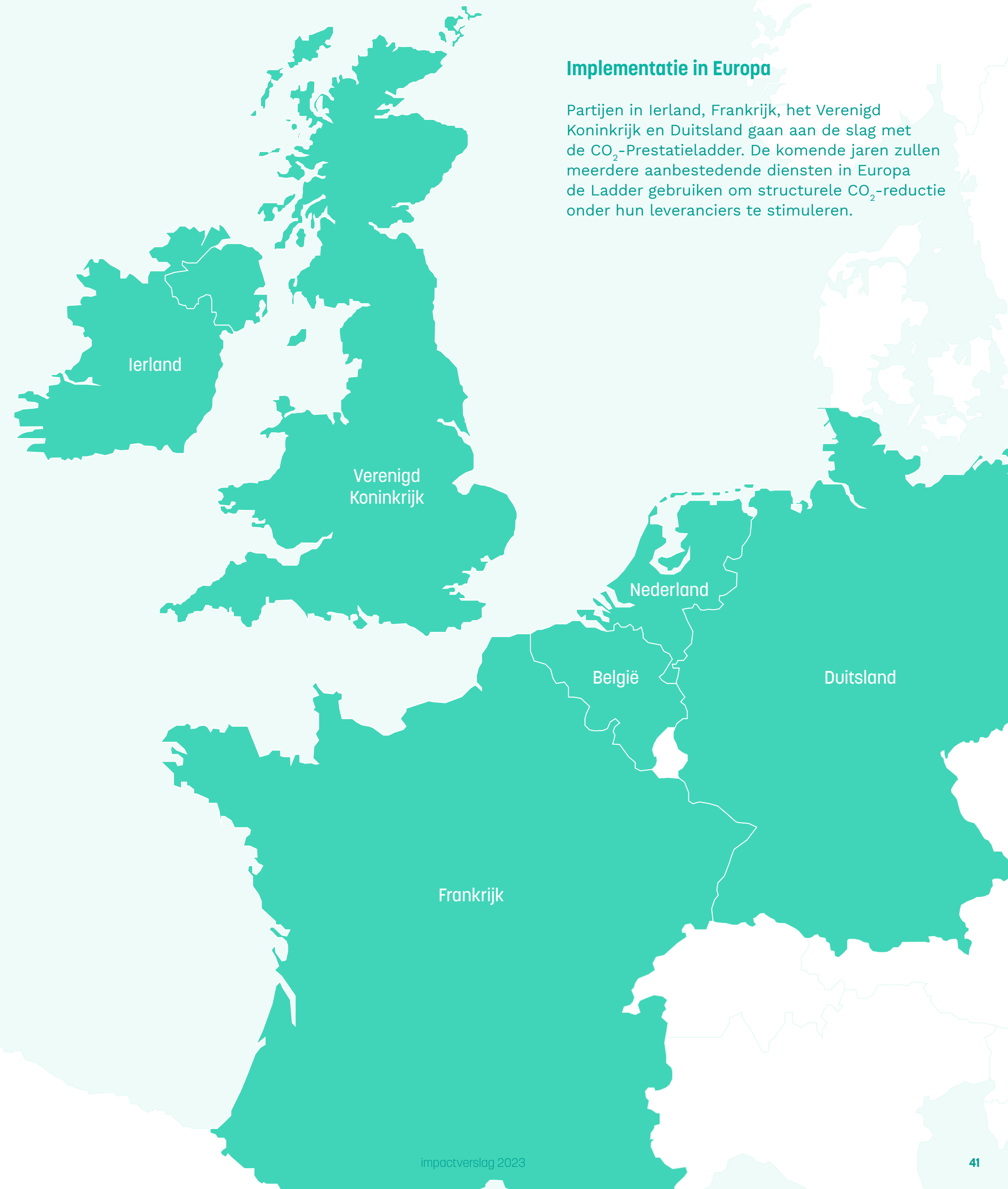
Tot slot wijzen BESIX en Duchêne op het belang van meer bewustwording bij onderaannemers. Jan van Steirteghem: “Die moeten we mee aan boord krijgen. Vaak hebben we data nodig voor onze Ladder, maar die zijn soms moeilijk te verkrijgen. Ook andere sectoren, zoals de beton-, staal- en aluminiumsector, moeten hun verantwoordelijkheid nemen. Daar zit de grootste impact. We moeten samenwerken over de landsgrenzen heen en voorwaarden opleggen. We hebben een Coalition of the Willing nodig waar de overheden de leiding nemen.”

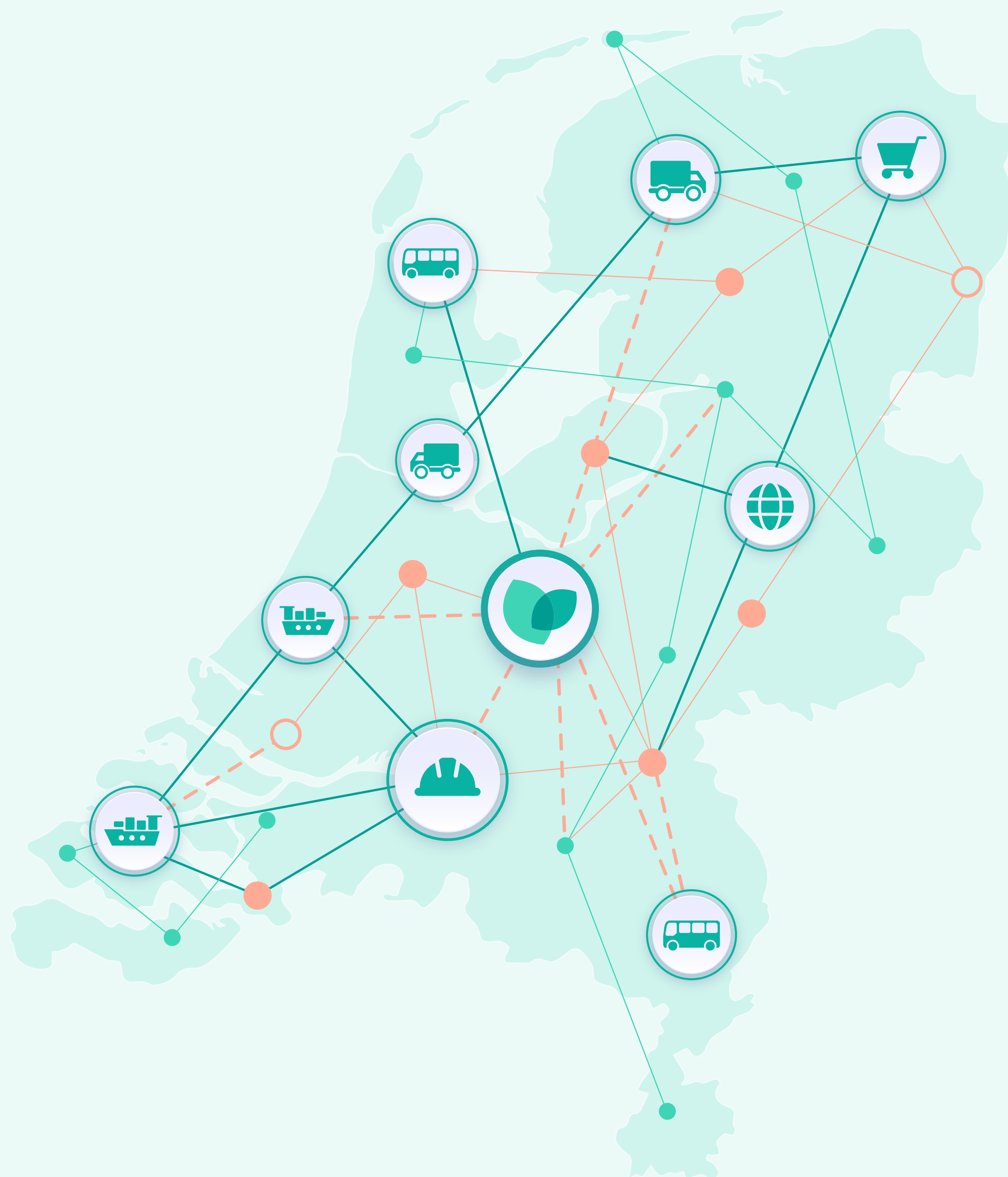
Ook leren aan de slag met de CO₂-Prestatieladder

De Irish Green Building Council (IGBC) heeft een pilot gelanceerd met de CO₂-prestatieladder in Ierland. De eerste aanbesteding is gepubliceerd door overheidsinstantie Transport Infrastructure Ireland (TII). Andere aanbestedende diensten verwachten de CO₂-prestatieladder de komende maanden te gaan gebruiken. De jaarlijkse overheidsaankopen van Ierland zijn goed voor 10% tot 12% van het BBP van het land.

Implementatie in Europa

Partijen in Ierland, Frankrijk, het Verenigd Koninkrijk en Duitsland gaan aan de slag met de CO₂-Prestatieladder. De komende jaren zullen meerdere aanbestedende diensten in Europa de Ladder gebruiken om structurele CO₂-reductie onder hun leveranciers te stimuleren.

Onderzoek CE Delft: de CO₂-Prestatieladder bewezen instrument voor CO₂-reductie

De CO₂-Prestatieladder is een effectief instrument om organisaties te helpen hun CO₂-uitstoot te reduceren. Het duurzaamheidsinstrument helpt organisaties om hun CO₂-uitstoot inzichtelijk te maken en reductiemaatregelen te verankeren. De CO₂-Prestatieladder biedt de meeste toegevoegde waarde voor bedrijven en overheden met weinig inzicht in hun CO₂-uitstoot. Dit blijkt uit **onderzoek** van onderzoeksbureau CE Delft in opdracht van The IKEA Foundation.

CO₂-uitstoot in de organisatie én in de keten

Organisaties die gecertificeerd zijn op de CO₂-Prestatieladder nemen meer CO₂-reductiemaatregelen dan niet gecertificeerde organisaties. Het gebruik van de CO₂-Prestatieladder leidt tot extra jaarlijkse CO₂-reductie voor Scope 1 (CO₂-uitstoot veroorzaakt door de eigen organisaties) en scope 2 (CO₂-uitstoot door inkoop van verbruikte elektriciteit of warmte). Vrijwel alle gecertificeerde organisaties hebben CO₂ reducerende maatregelen uitgevoerd die men zonder de CO₂-Prestatieladder niet had genomen, zoals het inkopen van groene stroom uit eigen land en het elektrificeren van het wagenpark. De CO₂-Prestatieladder geeft ook inzicht in de belangrijkste indirecte CO₂ emissies veroorzaakt door andere organisaties in de keten, ook wel Scope 3 emissies genoemd. De samenwerking tussen gecertificeerde organisaties en ketenpartners leidt tot inkoop van duurzamere materialen met een lagere klimaatimpact.

Verandering gedrag en cultuur

De meeste organisaties geven aan dat de CO₂-Prestatieladder bijdraagt aan het veranderen van de cultuur binnen een organisatie. De CO₂-Prestatieladder zorgt voor bewustwording en dient ook als hulpmiddel om iedereen op één lijn te krijgen. Organisaties communiceren intern over het gebruik van de CO₂-Prestatieladder. De communicatie gaat bijvoorbeeld over doelstellingen en behaalde CO₂-reductie.

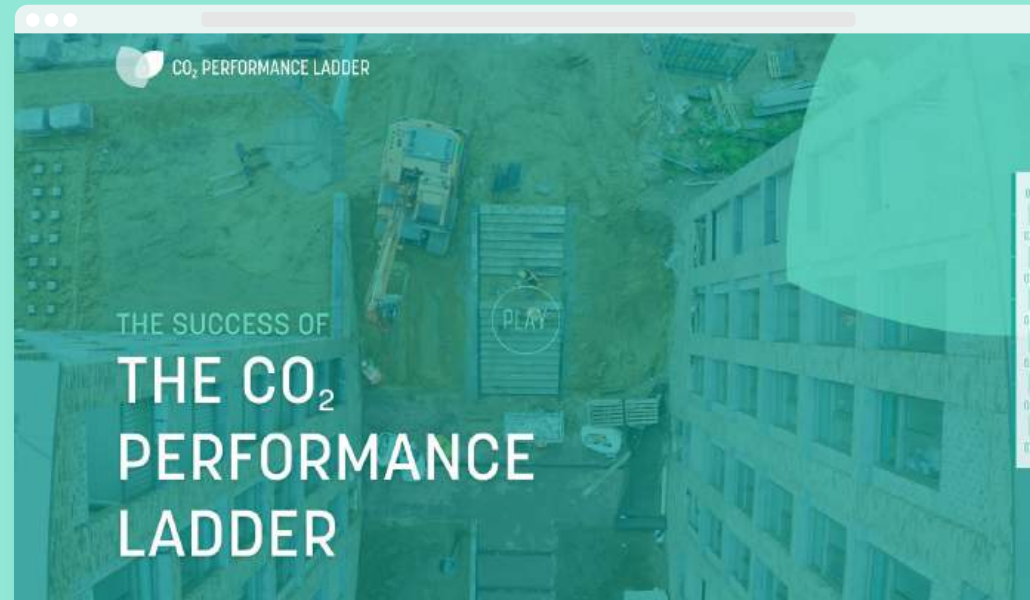
Motivatie certificering CO₂-Prestatieladder

De voornaamste redenen voor organisaties om zich te laten certificeren op de CO₂-Prestatieladder zijn het gunningvoordeel dat gecertificeerde organisaties krijgen bij aanbestedingen, het verkrijgen van inzicht in de eigen CO₂-uitstoot, het implementeren van een CO₂-managementsysteem of om te voldoen aan Nederlandse of Europese regelgeving.

Testimonials

Klik hier om de Testimonials te bekijken

Om de implementatie van de CO₂-Prestatieladder in heel Europa te ondersteunen, is er een selectie gemaakt van verhalen en voorbeelden uit de geschiedenis van de Ladder sinds 2009. Ze verzamelen de geleerde lessen: wat is er nodig om de Ladder succesvol te implementeren en welke voordelen levert het op?

Over the last 14 years, the CO₂ Performance Ladder has developed into a key Green Public Procurement (GPP) tool and the number one CO₂ management system in the Netherlands and Belgium.

To support the implementation of the CO₂ Performance Ladder across Europe, these testimonials represent a selection of stories and examples from the history of the Ladder since 2009. They collect the lessons we have learned: what is needed to successfully implement the Ladder, and what benefits does it bring?

IT STARTS WITH LEADERSHIP

THE START OF THE CO₂ PERFORMANCE LADDER

The early initiators - Patrick Buck (Rijkswaterstaat), Jan Hendrik Driessens (Ministry of Infrastructure and Water Management) and Nic de Vries (Rijkswaterstaat) - reflect on the development of the Ladder. What are the key success factors and what is required to successfully implement the CO₂ Performance Ladder?

“WE HAD THE WIND AT OUR BACKS”. START OF THE CO₂ PERFORMANCE LADDER

Der van der Wal, Jochen van Dalen (ProRail)

“THE ARRIVAL OF THE LADDER IN BELGIUM. WE WERE IMMEDIATELY INTERESTED”

Dieder Cartage (ADEB-VBA)

FROM ELECTRIC EQUIPMENT TO CIRCULAR ROAD. DURA VERMEER BECOMES MORE SUSTAINABLE

Theo Baggeman @ Eder Bio Dura Vermeer

When ProRail introduced the CO₂ Performance Ladder in 2009, Dura Vermeer immediately had itself certified at the highest level. In other words, few companies have as much experience with the Ladder as Dura Vermeer. What can we learn from the construction company?

SHARE ARTICLE

Efficiency to zero, noise as much as possible and work greener and healthier. Those are Dura Vermeer's sustainable ambitions in a nutshell. The construction company has been giving substance to these goals for years now and the sustainable achievements do not lie. From extensive use of electric equipment and experiments with top-based materials to the construction of a 100 percent circular road.

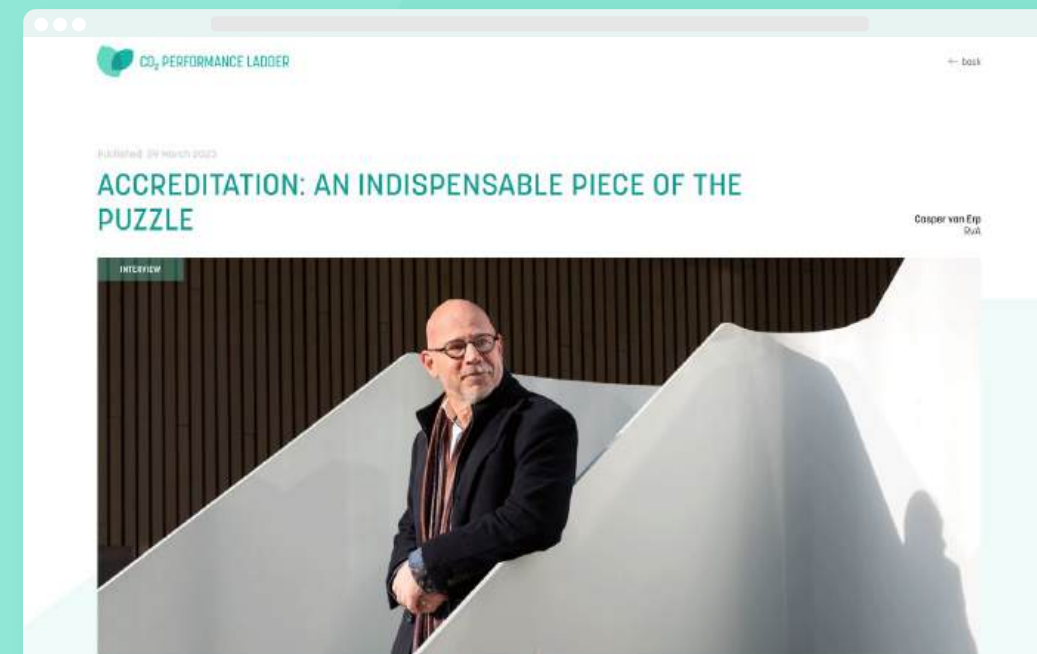
Key Success Factors: In reaping the benefits of these sustainable efforts, notes R&M (Quality, Working Conditions and Environment) manager Theo Baggeman: "Sustainability is gaining more and more value in the market, especially in these times of energy transition, reduction of emissions such as CO₂ and shortage of raw materials. If you are not a sustainable company, you won't attract the new generation of professionals, for instance. They only want to work for sustainable companies. Of course, clients also have their sustainability goals. They are looking hard for builders who can help them achieve them."

STAYING COMPETITIVE

Independence and continuity are the main goals of family business Dura Vermeer. It is therefore important for Dura Vermeer to be constantly working on sustainability. The CO₂ Performance Ladder has been helping the construction company with this for years, says Baggeman.

“THE LADDER PROVIDES AN INSIGHT INTO YOUR OWN CO₂ FOOTPRINT, OFFERS MEASURES TO REDUCE IT AND ENCOURAGES COOPERATION WITH OTHERS”

ACCREDITATION: AN INDISPENSABLE PIECE OF THE PUZZLE

Cooper van Eijck @ Rijkswaterstaat

An indispensable piece of the CO₂ Performance Ladder's success is accreditation. This is because it ensures that companies are certified properly and fairly. In the Netherlands, the Dutch Accreditation Council (RvA) takes care of that. But what exactly does accreditation entail? And why is it important for successful implementation of the CO₂ Performance Ladder?

SHARE ARTICLE

The Netherlands has countless organizations that conduct market surveillance in one way or another. Think of laboratories that test products, or inspection companies that check whether materials and installations meet the safety requirements specified. But also certification bodies, which assess whether companies deserve a certain certificate. These are all organizations that look at companies, processes and products with an impartial view and also assess them, Supervisors, in other words.

SUPERVISION OF SUPERVISORS

But who supervises the supervisors? That is why accreditation bodies were created. European laws and regulations stipulate that each country must have one accreditation body. In the Netherlands, this is the **Dutch Accreditation Council (RvA)**. "This monitor (among other things) the independence, competence and consistency of market supervisors," explains Cooper van Eijck, lead assessor at the RvA. "Do they do the same thing for every company? Do they do it independently? Do they account for it? And can everyone appeal to the conclusions they draw? If everything is in order, the RvA issues an accreditation, for example, to a certification body," he continues.

“THAT SHOWS THAT THE BODY IN QUESTION MEETS THE REQUIREMENTS AND IS ALLOWED TO CERTIFY FOR A CERTAIN SCOPE”

ACCREDITATION AND THE CO₂-PERFORMANCE LADDER

The RvA therefore also plays an important role for the CO₂-Performance Ladder. After all, it accredits the institutions that award certificates on the Ladder. The Foundation for Climate Friendly Procurement and Business (SKAO) in Dutch, the manager and owner of the Ladder and the RvA therefore worked closely together from the beginning. "It was a logical choice by SKAO to outsource supervision of carrying bodies to the RvA," said Van Eijck. "We can do that more efficiently and effectively because we are used to it and have a lot of experience with it."

INVOLVE AND ENTHUSE SMALL BUSINESSES TOO

Steven Declercq @ ONDRI

(The article below is about the pilot phase in Belgium. This phase has now been successfully completed and the CO₂ Performance Ladder is being implemented structurally in the country)

SHARE ARTICLE

Belgium is the first country outside Dutch borders to deploy the CO₂ Performance Ladder. Belgian stakeholders are currently busy experimenting in a pilot phase. What is involved in successful implementation of a procurement tool like the CO₂ Performance Ladder? Steven Declercq of Embuild Flanders, trade association for the Belgian construction sector, shares his opinion with us.

"Sustainability and CO₂ neutrality are prominent on the agenda in Belgium these days," says Declercq. "That is undoubtedly where we are heading, also in the construction sector." Declercq is an environmental law and environmental policy adviser at **Embudo Energy**, which represents some 10,000 companies in the Belgian construction sector.

"In relation to the CO₂ Performance Ladder, we mainly take on an educational role. We make the procurement requirements known to our members and inform them about it," Declercq said. Last year, for instance, Embudo co-organized a webinar series on the Ladder, which attracted around 100 procurement authorities and contractors.

A PROMISING INSTRUMENT

Stichting Klimaatvriendelijk Aanbesteden & Ondernemen

Zuilenstraat 7a, 3512 NA Utrecht
+31 (0)30 711 6800
info@skao.nl